

MAGYAR LAJDAK

BUDAPEST
Postafiók

Igazgató és felelőszerkesztő:
dr Paál Árpád

Laptulajdonos: **SZENT LASZLÓ NYOMDA R. T.**
Törvénytörési bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr Gyárfás Elemér**

Hore Belisha angol hadügyminiszter találkozósa a párizsi angol nagykövet vacsoráján Daladier miniszterelnökkel és Bonnet külügyminiszterrel

A vacsorán résztvettek az angol és francia hadsereg és tengerészet vezetői is. Az angol katonai repülők gyakorló utra indulnak a keleteurópai államokba

Párizsból jelentik: Sir Eric Phipps, párizsi angol nagykövet esütörtök este vacsorán látta vendégül a Párizsban időző Hore-Belisha angol hadügyminiszter, valamint az angol birodalom vezérkari főnökét s a légi- és tengerészeti haderők vezérkari főnökét. A nagykövet vacsoráján részt vett Daladier francia miniszterelnök, Bonnet külügyminiszter, Gamelin, Vuillemin és Weygand tábornokok és egy francia tengernagy is.

Londonból jelentik: A Daily Telegraph jelentése szerint Anglia nagyobb számú katonai repülőgépet szándékozik gyakorló utra küldeni a kelet-európai és előázsiai államokba. A repülőgépek olyan államokat látogatnak meg, amelyek háború esetén Anglia szövetségesei lesznek. Valószínű, hogy a repülőgépek Franciaország, a Földközi-tenger, és Törökország fölött repülnének el.

Roosevelt elnök és Hull külügyminiszter fáradozásai az amerikai semlegességi törvény módosítása érdekében

Washingtonból jelentik: Hull amerikai külügyminiszter a sajtónak adott nyilatkozatában közölte, hogy Roosevelt elnökkel és az országgyűlés vezető személyiségeivel a semlegességi törvényről szóló szenátusi vita újrafelvételének kérdését ta-

nulmányozza. Hull megcáfolta azt az újsághírt, mely közölte és Roosevelt elnök közötti nézeteltérésekről szólt. E hír szerint Roosevelt és Hull nem ért egyet abban, hogy milyen módon bírják rá az országgyűlést a semlegességi törvény Roosevelt kívánságának megfelelő módon való elfogadására. Ezt a hírt a sajtó utján Roosevelt is erőlesen cáfolja.

A washingtoni pápai nuncius Roosevelt elnökötől személyes üzenetet hozott XII. Pius pápa részére

Rómából jelentik: Bizonyos római politikai körökben az a hír terjedt el, hogy a washingtoni pápai nuncius, Cicognani, aki a napokban érkezett Rómába, Roosevelt elnök személyes üzenetét hozta. Ebben az amerikai elnök arról biztosítja XII. Pius pápát, hogy Amerika a legnagyobb rokonszenvvel fogadja a Szentszéknek a béke érdekében tett fáradozásait és hangsúlyozza, hogy a pápa nagy erkölcsi hatalma kétségtelenné teszi a sikert.

A hírt eddig nem sikerült ellenőrizni, de annyi tény, hogy Cicognani nuncius hosszasan tanácskozott a pápai államtitkárság magasrangú személyiségeivel.

Ciano gróf látogatásai az északspanyolországi hősi síroknál

Franco tábornok elfogadta Mussolini meghívását Olaszországba

Madridből jelentik: A Spanyolországban tartózkodó Ciano, olasz külügyminiszter esütörtökön résztvett a Paso de Escude temetőben rendezett gyászünnepségen, amelyet a hősi halált halt spanyol nemzeti repülők emlékére rendeztek. Ciano ezután még egy kegyeletes látogatást tett az espinozai temetőben, majd Santanderbe ment. Ott felszállt a „Servera tábornagy” nevű gőzörsre és San Sebastianba hajózott. Este Franco tábornok vacsorát adott az olasz külügyminiszter tiszteletére.

Egyébként megerősítést nyert az a hír, hogy Ciano külügyminiszter Mussolini nevében meghívta Franco tábornokot Rómába. Franco a meghívást elfogadta, de a látogatás időpontját még nem állapították meg pontosan.

Az új Spanyolország társadalmi berendezkedése

Lisszabonból jelentik: Franco tábornok beszélgetést folytatott egy lisszaboni újságíróval és többek között a következőket mondotta:

— Az új spanyol kormányzat sem nem olasz, sem nem német, hanem spanyol lesz. Szociális téren arra törekszik, hogy kiküszöbölje az osztályharcot, azáltal, hogy védelmébe veszi a kevésbé gazdagokat, családi munkabérendszert vezet be, megrendszabályozza a tö-

két, kölcsönöket nyújt családapáknak gyermekeik nevelésére. Támadást intézünk a munkanélküliség ellen és már is felállítottuk a lakáshivatalt. Spanyolország elutasítja magát a háborúban való hitet. Semmiféle kérdés nem lehet a világon, amelyet ne lehetne békésen, diplomáciai úton megoldani. De ha háború törne is ki, Spanyolország mindenesetre semleges marad, ha csak területe, becsülete és életérdeke nem forog kockán. Spanyolország el van foglalva a nemzeti újjáépítés munkájával és ehhez békére van szüksége.

Megemlékezett Franco tábornok Ciano olasz külügyminiszter látogatásáról is és a többi között a következőket mondotta:

— Ciano külügyminiszter viszonyozza azt a látogatást, amelyet nemrég Suner belügyminiszter tett Olaszországban. Az olasz külügyminiszter jelenléte alkalmat ad a spanyol népnek arra, hogy megmutassa szeretetét az olasz testvérek iránt, akik olyan nagylelkűen és dicsőségesen küzdöttek oldalukon.

Franco tábornok végül hangoztatta, hogy Portugália és Spanyolország viszonyát meghatározza a két ország földrajzi fekvése és azt a kívánságát fejezte ki, hogy Spanyolország és Portugália baráti viszonya minél szorosabbá váljék

Lelkesítő üzenet a multból

Öröm látni azt a megmozdulást, amelyet a magyar társadalom tanúsít az elpusztult Józseffelva felépítése érdekében. Emléste a gyermektől az egyetemi polgárig, a papnövendéktől a püspöktől mindenki adakozni, segíteni akar.

Megdobban a magyar földművesek, iparosok szíve és utolsó pénzeszköjüket Józseffelvára küldik, a még szegényebbeknek.

Mostanában minden magyar lapnak megvan a rendkívüli rovata, meghítt sarka: Józseffelva. S jól van ez így. A múltban is találunk példát, amikor a szegényre lett bukovinai magyarságot: egyszerre dobant meg az egész magyar társadalom jószíve.

Csak ezt az évszámot említem: 1866. Ez az évszám tüzes, fájó betűkkel van beleégetve minden bukovinai magyar lelkébe, a legkisebttől a legnagyobbig.

Mit jelent Bukovina magyarságának történetében 1866?

A bukovinai magyar nagyapák és nagyanyák, amikor 1866-ot emlegetik, nekik, önkénytelenül fohászkodnak: Éhségtől és nincsenségtől meants meg Uram minket! 1866 jelenti a bukovinai magyarság életében a fekete esztendő, a megpróbáltatás napjait.

1864 nyarán hideg esők, árvizek pusztították el a termést, a takarmányt. 1865-ben forró szárazság égette ki a gyenge vetéseket.

1866-ban föllépett a teljes élelmiszerhiány, a nincsteleség. A nyomoruság elérte tetőpontját. A szegény nép élete valóságos kínszenvedés, kálváriává vált. A féltve őrzött kevés élelmiszert városon, falun egyaránt megdrágán árulták. Munkaalcalom nem volt, tehát pénze sem lehetett a népnek. A takarmány hiánya miatt eladott igaz állatok árából csak néhány napig lehetett eltartani egy népesebb családot. A tavasz beálltával az éhes emberek ellepték a mezőket és a megjelenő zsenge, zöld növényсарjakat összegyűjtve, levest főztek, vagy pogácsafélét sütöttek és így csillapították éhségüket. A nyomoruságos táplálkozás miatt igen sokan gyomor és bélbetegséget kaptak és elpusztultak.

Imets F. Jákó, a nemesen gondolkodó, Gyulafehérvárt működő székely pap értesülvén még 1865 végén az egyik székely lapból a bukovinai szűkségről, a *Kolozsvári Közlöny* 1866 január 2., 3. és 5. számában lélekbeemelő cikket ír a bukovinai magyarság érdekében: *Néhány szó bukovinai szegény magyarjaink érdekében,* címmel.

Ebben a cikkben történelmi visszaillesztést vet a bukovinai magyarság településcére, majd részletezve a szükségét és nyomoruságot a segítség lehetőségeit ismerteti. Ajánlja, hogy a segítség hírlapok és a főpásztorok útján történjen. Ma is lélekbeemelő cikkének erőteljes befejezése: „Födözzük Urain! addig is amint lehet idő és alkalmasszerűleg a kiáltó hiányokat, hogy bennünket se a keresztény felebarátai szeretei érzéktelenségéről, se vallásos lelkiismeretünk rideg közönyösségéről, se végre nemzeti és faji öntudatunk káros éjeladtséggé és mulasztásról sohase vádolhasson!”

Szavainak meg is lett az eredménye. Kolozsvártól a Székelyföldre mindenfelé megindult a segélyakció.

Bodola Sámuel, majd halála után Nagy Péter református püspök, főképpen az andrásfalvi kálvinista magyarok támogatásában fáradozott.

Fogarassy Mihály Erdély akkori római katolikus püspökének felhívására a székelyföldi plébániák hívei között gyűjtést rendeztek. A következő plébániák hívei adakoztak: *Kézdizsentlélek, Kézdizsentkereszt, Szászregén, Köröspatak, Csikmadaras, Lemhány, Ditró, Gyergyóremete, Szárhegy, Csomafalva, Ujjalú, Kilyénfalva, Tekerő-*

patak, Tölgyes és Belsőfalva, ez utóbbi, mint fiókplébánia.

Hosszas lenne a különböző városok és falvak adakozóinak nevét felsorolni. Ehelyett elég ha csak néhány buzgóbb gyűjtő nevét ismerjük meg: Igy Csikszereében Booskor Mihályné és Willer Józsefné szereztek érdemeket a gyűjtés körül. Gyergyószentmiklóson egész sereg gyűjtő buzgkodott. Közülük többen, a környező gyergyói falvakban is megfordultak és gyűjtöttek. Ime egy-két buzgó gyergyószentmiklósi neve: Worell Józsefné, Orell Máténé, Roth Jánosné, Balázs Mihályné, Kopacz Anna, Roth János, Kapdebó Vidor, Gáll Ignác, Bajkó Mátyás és Csibi Lajos.

A begyűlt összegeket vagy közvetlenül küldték az inségeseknek Bukovinába, vagy pedig hírlapok útján, amint ezt az eljárási módot maga Imets F. Jákó is ajánlotta a már említett segélyakciós cikkében.

A hírlapok közül szép teljesítményt végzett a begyűlt összegek elszámolásában és továbbításában Erdély akkori és általában az egész Bach korszak két legtekintélyesebb lapja a Kolozsvári Közlöny és a Korunk.

1866-ban e két lapnak meg volt az időnkinti meghitt sarka, amikor és ahol a bukovinai magyarság érdekében szólott és az elért eredményről beszámolt.

Az elpusztult Józseffalva érdekében ma már nem írhatott cikket Imets F. Jákó a derék székelly pap és a Kolozsvári Közlöny és a Korunk is ma már a múlté. De akadtak most is Imets F. Jákóhoz hasonló melegszívű emberek, akik, mint annak idején Imets 1866-ban, felszólaltak az elpusztult Józseffalva érdekében. Akadtak most is hírlapok és közlönnyök, amelyek mint annak idején a Kolozsvári Közlöny és a Korunk az elszámolás és a továbbítás munkáját örömmel vállalták. Végül akadtak és vannak lelkes adakozók szép számmal, mint annak idején is a múltban. S ki tudja, hogy még hány és hány ember jőzöve fog megdobbanni Józseffalva nevének hallatára? Imets F. Jákó 1866 évi felhívása a Kolozsvári Közlönyben és az akkori lelkes gyűjtők és adakozók buzgósága, legyen lélekbenemlékező és biztató üzenet Józseffalva mai felépítőinek.

Sántha Alajos

CRONIN

világhírű munkái:

Réztábla a kapualatt	fűzve 185	lel
	kötve 238	"
Ezt látják a csillagok	fűzve 314	"
A kalapkirály I. II.	kötve 324	"

DANTE KIADÁS

A kultuszminiszterium újabb határozattal módosította a különböző vallásos egyesületekre vonatkozó 1938. évi július 14-iki rendeletet

Bucurestiből jelentik: A kultuszminiszterium 31.999/1939. szám alatt, az 1938. július 14-én kelt rendelet módosításaként határozatot hozott a különböző vallásos egyesületek működésének szabályozására és az egyes szekták működésének betöltésére vonatkozólag.

Az új határozat értelmében teljességgel tilos és a büntetőtörvénykönyv által büntetett mindazoknak a vallásos egyesületeknek működése, amelyek tanáikkal, vagy szertartásaikkal az állam intézménye, a jó erkölcsök és a közrend ellen irányulnak. Ilyen egyesületek: a milenista egyesületek (a nemzetközi bibliakutatók egyesülete, Jehova isten tanúi, vagy bármilyen más név alatt működő hasonló jellegű egyesület), pentikosztalisták, „reszkotósok“, az Isten apostoli egyháza, hívők, nazarénusok, reformista adventisták, aratók, inocentisták és stilitisták. A közigazgatási és rendőri szervek bezáratták ezeknek az egyesületeknek az imaházait s jegyzőkönyveket vehetnek fel az ügyben. A határozat leszögezi, hogy semmiféle vallásos egyesület, vagy csoport nem működhet mindaddig, amíg előzetesen nem kap erre engedélyt a kultuszminisztériumtól. A határozat megállapítja továbbá az egyes vallásos egyesületek működési engedélyének feltételeit s leszögezi, hogy a kultuszminisztérium csak a következő vallásos egyesületeket ismeri el:

Baptisták, hetednapos adventisták és evangélium szerinti keresztények.

Egy-egy vallásos egyesület nem állhat kevesebből, mint ötven hívőből. Gyűléseket és szentbeszédeket csakis imaházakban tarthatnak, amelyeknek legalább kétszáz méternyi távolságban kell lenniük a többi templomoktól. (Kivételt képeznek ez alól azok az imaházak, amelyek már 1938. június 14-én megvoltak.) Az egyes imaházak bezárása csakis a kultuszminisztérium rendeletére történhetik.

Az imaházakon kívül történő szertartásokhoz, úgyszintén a temetésekhez előzetes engedély kell. A prédikátoroknak legalább harminc-éveseknek, román állampolgároknak, büntetlen

előéletűeknek kell lenniük és legalább négy középiskolai képzettséggel kell bírniuk. A prédikátorok csakis az imaházakban gyakorolhatják hivatásukat. Az egyes vallásos egyesületeknek megengedik, hogy iskolákat nyithassanak miniszteri engedély alapján a gyermekek és a hívők vallásos és erkölcsi nevelésére.

A fenti határozatnak a hivatalos lapban való megjelenésétől számított három hónapon belül az egyes vallásos egyesületeknek kimutatást kell benyújtaniuk a kultuszminisztériumhoz a következő adatokkal: Az egyesület székhelye, a vezető bizottság tagjainak neve és foglalkozása, esetleges helyiségek, amelyek a helyi szervezethez tartoznak, az egyesület működésének időtartama, az imaház tulajdonosának neve és foglalkozása, a prédikátor neve, nemzetisége, kora és etnikai eredete, az egyesület tagjainak nemzetisége, kora, megjelölve azt a vallást is, amelyhez a tagok előzetesen tartoztak, az említett vallás elhagyásának ideje, az átterési bizonyítványt kiállító hatóság neve és az áttérés ideje.

A fenti adatok benyújtásának elmulasztása, az illető vallásos egyesület feloszlását és az imaház feloszlását vonja maga után. A határozat még arról is intézkedik, hogy a kultuszminisztériumhoz évről-évre kimutatást kell benyújtani az egyesület vezetőségében és életében történt mindennemű változásról.

A XV. század lángszavu szerzetese,

SAVONAROLA

ma is az igazság erejével ható, mély zengésű verseit fordította magyarra és gyűjtötte kötetbe

PAKOCZ KÁROLY

Az irodalomtörténeti érdekességű kötet ára mindössze 30 Lei

Baleset

Irtó: Gondár Aranka

András csak akkor döbönt rá, hogy mi neki Julis, amikor nemlátón hazabotorkált és ruhástul nyekkent a vackára. Szerencséjére az anyja nem aludt otthon. A testvérnéje gyereket várt, annál volt.

A szobában halott volt a csend. András addig feküdt egy helyben, míg nyilalás nem jött a derekába és apró tűszúrászerű seibbadás a lábfejébe. Akkor föltenyerelt és vastag ujjakkal oldozni kezdte a bakancsujját.

A megszokott mozdulat ébresztette. A nyilalás a derekából a fejébe szökött, a nyelve szárazon vert a szájában.

— Julis.

A bakancsot lerúgta, újból végigdobta magát a vackon. A szája, a két karja, pillantása hirtelen megtelt a leánnyal.

— Te, — csikorogta bele a csöndbe — te aztán azt hiszed, ennyiben maradunk?

Hangosan szedte a lélekzetet, elakadóan, forrósodva saját magától. A homlokán veritek vert ki. Két oldalt a füle előtt lefutott a nyakára. Akkor ütötte keresztül a gondolat. Az első percében úgy sebbadt el tőle, mint ajult ember keze, lába, a másikban felszökött, mint akire jeges víz locsant.

— Nem.

— Igen.

Ami ezután jött, az éjszaka, féltálm, féltálm, féltálm, a foga üres összekoccanása, megépített pokrócvég, szürkülő, függönytelen ablak, ember-telen nehéz kölcnc a mellében, semmibe szakadt, amikor az anyja felrázta.

— Ne te ne, hogyan virradtál meg? Ruhástul?

— Látja — morogta.

Felrántotta a bakancsot és kilódult a kút alá. A téglagyár felől füstfelhő úszott a falu felé. A

szomezédok orpington kakasa szakadatlanul kukorékkolt. Meghúzta a vödört és alátartotta a fejét. A vizen már érzett szeptember vége. Hűdegen loccsant a szemébe.

A konyhában sűrítve talpait az anyja. Tejet melegített, kenyeret szelt.

— Na — mondta, mikor bement.

Az anyja értette.

— Semmi. Azt mondja a bába, estélig is húzhatja. De lehet, hogy még délelőtt.

— Nagyon okos.

— Mért? Te okosabb vagy?

— És? Én — mondta megegyezően, aztán semmit.

Az anyja gyanakodva méregette. Álmosan az éhben éjszakától és kimerülten.

— Mi esett beléd?

— Semmi — mondta csöndesedetten és elfordult, hogy saját magával takarja a gondolatát.

De az anyja látta, hogy vörös a nyaka. Ijedt, nyugtató mozdulattal rakta elé a reggelit.

— Itt a tejed. Délre pakolok egy darab szalonnát, ne gyere haza. A nénédnél köll lennem.

— Jól van.

Rántott magán. Az utcaajtót bevágta. Künn szél esett a mellének. Hűdegen fúrta magát az alá és végig lüdbörzött a hátán.

A falu felől minden útról a téglagyár felé ügtek az emberek. Na, nem sokáig, gondolta. A mester úr odavetette az utolsó fizetőskor, hogy két hetet ha még mennek, aztán leállnak. A tavaszig semmi. De neki! Felvágta a fejét. Keserű kihívás volt a mozdulata, egy nem látott ember felé. Ő, meg néhányan a bányában, télen is keres. Alig áll le a gyár, megkezdik a fekete föld horást, aztán a regázást. Mire befejezik, újra indulnak. Derékon rúgott egy agyagbuckát.

— És mégis...

Az este ködlött eléje, a reggel hűtő világosságában.

Hogy mi lesz télen? Koldussor. Ezt mondja az apja. A Julis. Meg, hogy letéri a derekát, ha megegyezően látja vele.

Az orrcimpája beleremegett.

Ami az éjjel lázas meesze volt, egyre közelebb jött.

Nem emlékezett, hogy akkor is járkált-e a gondolat, amikor kicsikarta a leánytól, hogy még ma este, megegyezően eljön. A tenyere forrósodott, ahogy újból a leány volt a gondolata.

Ebben a pillanatban nem tudott magának számot adni, hogy Julist szereti-e, vagy az apját gyűlöli-e jobban? Mire, járkálta a gondolat, az a nyomorult 10 hold föld, ami neki van és ő neki nincs? Ezért koldusolta, ezért nem adja Julist? Na, ha szépezerével nem adja, adja másképp! Ceak eljőjön estére Julis.

— Eljön!

Belehámult a kéményfüstbe. Leszáll, — morogta — eső lesz. — A füstből is emberarcok formálódtak. Az az alakatlan, puffadt hasú az apja. Az a lehajtott fejű, vékony dereku Julis.

— Julis.

Autó futott végig az országúton. A nyitott, barna kocsi két emberrel. A férfi vezetett. Félkézzel, a másikkal egy leány vállát fogta. Valamit magyarázott. Hogy mit, nem értette. A leány szeme úgy égett, sötéten, mint a macskáé.

András szájára csúnya vigyorgás ült.

— Ezek is, — mondta — ezek is.

A felindulása egyre sűrűsödött. Néha az volt az érzése, mintha villamoszikkra ugrana át a bőrén. A halántéka tüzelt, a tenyere ragacsosan tapadt az oldalához. Elhatalmasodott vágya bosszúba ojtva nőit, mint a mesék virága. Pillanatról-pillanatra.

Már közel érte a gyárat. A kemencék füstjét fojtott verte le a szél. A színek felől úgy húzott, hogy meg kellett nyomnia a sarkát. A felvonó tetején, mint tőrök, állt két ember.

Valaki hátulról a vállára csapott.

— Hé, András, olyan a formád, mint aki nek Székön krumpliciföld nem jutott.

— És ha nem jutott?

— Fene nagyra vagy.

Jobbra kanyarodott a bánya felé.

Lenn már gyülekeztek az emberek. Nagyobb-részt öregek, három-négy fiatal. Az utánpótlás.

Gazdasági egyezmény Szlovákia és Jugoszlávia között

Pozsonyból jelentik: Durecsánszky szlovák külügyminiszter és Simics jugoszláv konzul hat hónapra szóló jugoszláv-szlovák gazdasági egyezményt írt alá. Az egyezmény kedvezményes tarifáról szóló pontot tartalmaz.

Tömeges házkutatás Danzigban

Danzigból jelentik: Az itteni rendőrség tömeges házkutatást tartott, melynek eredményeként letartóztattak hetven danzigi személyt, akiknél fegyver és robbanóanyagot találtak. A letartóztatottak valamennyien a régi danzigi szocialista párthoz tartoztak.

Cornăţeanu miniszter a mezőgazdasági fejlődés nagy tényezője

A román mezőgazdasági színvonalának emelése, az irányító körök aprólékos és figyelmes tanulmányozásai után döntő fázishoz érkezett. Ez az eredmény elsősorban Cornăţeanu D. Nicolaenak, a mezőgazdaság fiatal, hozzáértő és energikus miniszterének köszönhető. Az ő kezdeményezésének köszönhető, hogy a román mezőgazdaság egyre jobb helyzetbe kerül. Most, amidőn a terméshozótevékenység küszöbön áll, most, amikor a munka megtermi a maga gyümölcsét, Cornăţeanu miniszter teljes erejével a búzaértékesítés kérdésén dolgozik. A szakminisztériumok támogató együttműködésével és a törvényhozó testületek útján a búzaértékesítési törvényt megszavazták. A Banca Naţionalăhoz letett kétféle milliárd leies alap terhére az állam a nemzeti szövetkezeti intézmények útján a közeljövőben már megvásárolja az első ötvenöt ezer vagon búzát. Ezen művelet útján a búza vagononkénti ára túl emelkedik a 42 ezer leien, amelyet a minisztérium, mint alapárát állapított meg. A földművelésügyi színvonalának emelése érdekében a búzaértékesítésen kívüli a miniszter a más termények értékesítésére vonatkozólag is terveket dolgoz ki.

Királyi kezdeményezésre és legfelsőbb irányítás mellett Cornăţeanu miniszter hatalmas mezőgazdasági munkaterv kidolgozásán fáradozik. A hozott és hozandó intézkedések útján a román munka elnyeri megérdemelt jutalmát és így a földművelésügyi is arra a színvonalra emelkedik, amely felé olyan régen törekedett.

Szombaton megkezdődnek az angol-japán tárgyalások előkészítő megbeszélései

A tokiói angol követ elfogadta Arita külügyminiszter meghívását

Tokióból jelentik: A tokiói külügyminisztériumban kijelentették, hogy Arita külügyminiszter hivatalos meghívást intézett a tokiói angol nagykövethoz. Amennyiben Anglia megadta a szükséges előkészületeket, szombaton meg is indulhatnak a tárgyalások.

A japán külügyi hivatal képviselője a tokiói sajtóértekezleten kijelentette, hogy Arita külügyminiszter szombatra meghívta lakására az angol nagykövetet a jövő héten meginduló japán-angol megbeszélések előkészítésére. Arra a kérdésre, hogy a tárgyalások eredménye kötelező lesz-e az északkeleti haderő vezetésére

is, a japán külügyi hivatal képviselője a következőket mondotta:

— A tárgyalások a két kormány között folynak.

További kérdésre kijelentette, hogy az angol-japán tárgyalásoknak semmi közük sincs az északkeleti ideiglenes kormányhoz.

Tokióból jelentik: Legújabbban érkezett jelentés szerint Tokióban hivatalosan közölték az illetékesekkel, hogy az angol-japán tárgyalások szombaton megkezdődnek, miután az angol nagykövet elfogadta Arita külügyminiszter meghívását és szombaton felkeresi a japán külügyminisztert.

Fényképfelvétel. Tiencsinből, ahol — a japánok drótkerítéssel vették körül a koncessziós negyedet s a kínai városrészből csak a japán kordonon keresztül lehet közlekedni.

Ezekben az utolsó hetekben szorítani kellett a munkát. A téli regálózás elfogyott, frissen csak nyújtották a cserépfödelet. Ot partit dolgozott szakadatlan, mégis előfordult, hogy megcsengette őket az érkező állomás. Aztán két nap óta valami baj volt a kötélpályán. Háromszor, négyszer elakadt napjában. Tegnap két csille össze is futott.

András odaállt a legények közé. A szíréna ezavát várták.

— Beteg vagy? — kérdezte az egyik.

— Miért volnék?

— Olyan vörös a képed, mint akinek forrósága van.

— Hát az lehet, hogy van neki.

— Befogd a szád.

András ökle mozdult.

A legény bámészan, elfelejtett visszaütni.

— Hát ezzel figurázni se lehet?

Aztán kapott észbe. Andrásnak ugrott.

— Nyughassatok! — kiáltott rájuk egy az emberek körül —, mint a fiakakások. Ha csomóba állnak, mindjárt egymás szemét akarják.

— Majd — lihegte András.

A szemében gyúlt a sötétség. Minden világosságot kiszorított.

A préház tetején felbúgott a szíréna. Az emberek a helyükre álltak. András megmarkolta a lapátnyelet. Egy csille nyikorogva állt meg előtte.

Az aluljáró alatt sietve jött a mester úr. Mindig sietett. Talán maga nem is tudta. A mozgásával is tempót diktált. De jó ember volt. A bányások fején megbillent a kalap.

— Adjon Isten!

Az egyik suttogóra fogott hangon megszólította.

— Mester úr kérem...

András nem értette, de a szája mozgásáról meg ahogy állt előtte, tudta, hogy pénzt kér.

Ha valamelyik megszorult a fizetésig, a mester úrnak volt.

András most az egészről csak azt értette, hogy van, akinek van és van, akinek nincs. És akinek nincs, annak semmije nincs. Annak az élet is...

— A keserves teremtséit...

Uj arasztótt a bosszú kívánása, a megtip-rása a másiknak.

Hogy ő jöjjön hozzá, ő kínálja, amit tegnap úgy vett el tőle, ahogy tolvajoktól a lopott holmit. Kirántva a kezéből, lepiszkolva. A gondolat már nem is voltak gondolatok. Zúrzavaros képek, egymásra lépve, taszítva. Valamennyi, mögött a Julis kedves, rémült arca, magátfeléjtő hozzátapadása. Tegnap és ma este.

Feltaszította a fején a kalapot. A homloka verítékben úszott. A kezefején kőkeményen feszültek az inak. Már nem tudta, mit tesz. A megtelt csille tovább fordult, nem vette észre. Az útra vágott egy lapát agyagot.

— András.

A mester úr állt előtte.

— Te, — mondta és megfogta a karját —, mi van veled? Nem látod, hogy kiszaladt előled a csille?

Zavartan rántott a nadrágszóján.

— Elbáméskodtam.

— El.

A lapát szélét nézte. Az egyik percben kivörösödvé, a másikban elfakulva.

Ebben a percben újból csengetett az érkező állomás. A mester úr homlokán összorított a ránc.

— A fene egye meg — mondta —, eradj, kérdezd meg, mi történt.

András lódult. A lapátot belevágta az agyagba. Az aluljáró alatt mintha még hallotta volna a mester úr hangját. Mintha azt mondta volna, vigyázz. De hogy mire, nem értette. Az agyag csúszosan húzott a lába alatt. Jobbról a teli, balról az üres csillék nyikorogtak mellette. A feje nehéz volt és kétségbeesett zakatolást érzett a mellében. Egyszerre sírni szeretett volna és erőse nagyot kiáltani. Megcsúszott. Hörgő, ijedt hang csapott ki a szájából. Egyensúlyát veszítve kapott a folyosó kötele után. A következő pillanatban reccogva szaladt a kezére egy csille...

Melget és éles szúrást érzett, amikor a szemét kinyitotta. A földön feküdt, valakinek a ka-

bátján. A kabátnak erős vöröshagyma szaga volt. Meg akarta fordítani a fejét. Nem tudta. A karján végig és a kezefején vörösen csöpögött a vére.

Lassan arcokat ismert meg. Legközelebb a mester úrét. — Mondtam, hogy vigyázz! — hallotta. Aztán úgy tetszett, egy örökkévalóságig semmit... valaki az irodába... telefonálni... mentők.

Fájás hasított a karjába, hogy felordított. — Mindjárt, mindjárt — hallotta, csitítva a mester úr hangját. A karja a hónaljól az ujjhegyéig pólába fehéredett.

— Első segély — vibrált fel az értelem a homloka mögött.

Valaki pálinkát öntött a foga közé. Fele a szája mellé futott és végigcsurgott a nyakán.

— Próbáld meg felállni.

A mester úr az ép karja alá nyúlt. Hárman, négyen támogatták. Inkább húzták, mint mont a présházfalig. Egy asszony ecetet hozott, hogy azt szagolja. Tisztul a feje.

— Meg tudsz ülni? — kérdezte a mester úr. Rábólintott.

Az emberek széledeztek a munkahelyeikre. Csak ketten maradtak őrizni.

Andrásban egészen felébredt a lélek. A tegnap és ma. Már a szíve szúrását is érezte. A karja mintha el akarna válni tőle. — A karja, — úgy taszította a gondolat, hogy hátranyekkent. A két ember ijedten kapott a vállá után.

— Semmi — mondta.

Hát nem lehet.

Az Istenre gondolt, mindenre, amire csak gondolt az ember, amikor annyira fáj a szíve, hogy nincs tovább és nincs senki, semmi, csak az Isten.

— Hát jól van.

A hangja nyugodt és nagyon csendes volt. A két ember mellette azt gondolta, hogy ő van jól. Egymásra figyeltek.

— Akkor talán mi...

Elmentek.

Az országút felől síkongva kanyarodott elő a mentőautó.

Az olasz kormány tiltakozó jegyzéket intézett az alexandrettei szandzsák ügyében Franciaországhoz

Az olasz sajtó kifejti, hogy a Siriára adott népszövetségi megbíztatás nem foglalja magában a terület fölötti rendelkezés jogát

Rómából jelentik: Az olasz kormány július tizedikén a következő jegyzéket intézte a francia kormányhoz:

„Az olasz kormánynak egyes lapokból tudomására jutott, hogy június 23-án az alexandrettei szandzsák Törökországnak való átengedése ügyében megegyezés jött létre a francia kormány és a török kormány között. Mint mandátumos hatalom, az 1920. április 25-én tartott sanremo-i értekezlet határozata alapján Olaszország a legnagyobb tartózkodással viseltetik az említett egyezményvel szemben, amelyet Olaszország tudomása és beleegyezése nélkül tárgyaltak és kötöttek s amely elmentében áll az érdekelt nép akaratával és a mandátum céljaival.”

Az olasz lapok behatóan foglalkoznak a jegyzékkel. A *Giornale d'Italia* kiemeli, hogy a nép-

szövetségi mandátum nem ad jogot a mandátumos terület fölötti rendelkezésre. Amit Franciaország tett, az igen aggasztó precedens a többi mandátumos területekkel való önkényes elbánására.

Londonból jelentik: Az alexandrettei szandzsák ügyében Franciaországhoz intézett olasz jegyzék londoni politikai körökben erős benyomást keltett. Az angol lapok kiemelik az olasz részről hangztatott fenntartásokat és azt mondják, hogy ebben az ügyben előzetes tanácskozást kellett volna tartani.

Párizsból jelentik: Bonnet külügyminiszter csütörtökön fogadta a párizsi török nagykövetet. Ez alkalommal kicserélték az alexandrettei szandzsák átengedésére vonatkozó megállapodások ratifikáló okmányait.

Hajóskapitány rejtélyes álomkalandja a „Sánta Sirályon“

Londonból írják: Valami történt a Geelvink-eszernében, amit józan ésszel ma még megérteni sem lehet s mégis, hitelességében alig lehet kételkedni. Ki tudja, talán éppen a Dél Csillagának földjén bontakozik elő a már régen, tudományosan is feltételezett titok, ami benne van az emberben, úgy hívják, telepátia. Akit közelebbről érdekel az ügy és van pénze bozzá, annak adunk egy címet: Captain Harald Bruce, Menai Hill, Victoria District, Westaustralia — ha ide fordulnak, nyomtatásban megkaphatják a Sánta Sirály nevű hajón történtek hiteles leírását, melynek valódiságára 67 ember tett esküt, olyan emberek, akiket hidegen hagynak kísérletes dolgok s eszköz ágában sincs ilyeneket kitalálni.

A Sánta Sirály hajónév a madárbolond Ausztráliában nem ritka, csak nálunk hangzik különösen. Az a hajó melyet így hívnak, s amely 11.000 tonnájával igen tekintélyes nagyságú személyszállító, India és Ausztrália között közlekedik; Haram-Bruce kapitány vezetésével a Sharks-öböl felől közelítette meg a kontinens partjait s az eset a 28 és fél szélességi vonalon, a Geelvink-eszernében történt vele. Itt veszedelmes zátonyok és terjedelmes szigetek vannak: Houtman Rocks, Easter, Abrolhos és mások. A következők történetek:

Valami nem vágott a kapitány számításában,

magáhozvette tehát második és harmadik tisztjét, bevonult kabinjába, ahol egy negyedik ember ült háttal a belépők felé az asztalnál. Meghökkenve álltak a tengerésztisztek, mert ezt az embert nem ismerték! Telt szakállú, őszes, mosolygós ember fordult feljük, mikor megszólították. A következő pillanatban felugrott, a tiszték is szétugrottak, az idegen kirohant a kabinból, az ajtó becsapódott utána. Néhány matróz is látta az idegent végigszelni a fedélzeten. Keresésébe bekapcsolódott a hajó teljes személyzete. A nagyszakállú embert lehetetlen félreismerni. S mégis hiába kutattak, keresgéltek, a hajó legelrejtettebb zugát is feltárták, az idegen nem került elő többé.

Pedig látták, hatvanheten látták!

Utások, alkalmazottak vegyesen. A személyleírás pontosan egyezett. Ugy gondolta a kapitány, maradjon a fekete utas, ahová bujt, majd a kikötőben csak előkerül. Visszament kabinjába két tisztjével s nagy meglepetésére az asztalon férfias, kemény vonásokkal írt papírlapot talált.

Hajózzatok folyton északkelet felé! (Stear to the Nordeast!) — ezt írta az ismeretlen a papírosra. Északkelet felé? Ahol a Platt Lagunák vannak? A Sánta Király útja pont ellenkező irányba vezetett. Bolond ötlet! A tiszték leültek és tanácskoztak. Mégis csak kell valami okának lenni annak, hogy az ismeretlen fekete utas ezt a felszólítást hagyta hátra!

Végül is abban maradtak, megcsinálják a százmérőldes vargabetűt és Harald Bruce északkelet felé kormányoztatta a hajót. Néhány óra múlva feltűntek a lapos Platt-lagunák, melyeknek szélén emberek futkostag föl-alá. Most következett a meglepetés. A Sánta Sirály, amennyira lehetett, megközelítette a zátonyt, aztán csónakot küldött a nyilván hajótörött emberekért. S nemsokára Bruce kapitány előtt állott ugyanaz a teletszakállú, őszes mosolygós egyén, akivel saját kabinjában találkozott! Mi ez? Mi a titok nyitja? Lehetetlen, hogy az idegen előbb ért volna Platt-lagunára, mint az óránként tíz mérfölddel szaladó hajó!

Egyik tisztnek mentőötlete támadt. Papírt és ceruzát nyújtott át az idegennek s felszólította, írja le ezeket a szavakat: „Hajózzatok folyton északkelet felé!” Most összehasonlították a kabinban hagyott sorokat és az új írást. Ugyanazok a betűk, vonások, ugyanaz a kemény, férfias egyszerűség. Vallatára fogták az ismeretlent, aki beigazolta, hogy azonos Torr kapitánnyal, egy kis teherhajó vezetőjével. Zátonyrafutott, partramenekült emberével, a parton mind elaludtak és Torr, álmában, valami idegen hajón járt. Mikor végigvezették a fedélzeten, minden ismerősnek tünt előtte. Előre megmondta, hogyan fest a Bruce-kabin belseje.

Az érthetetlen eset fölött heves vitába szálltak Ausztrália ekkultistái. Miként magyarázzák meg? Ez az ő dolguk.

Készülődés a segesvári Petőfi-ünnepségre

Lapunk korábbi számában beszámoltunk arról, hogy ebben az évben, Petőfi Sándor halálának kilencvenéves fordulóján az eddigi esztendő ünnepségeit felülmúló fénytel ülik meg legnagyobb költőnk emlékűnnepét. A július 31-iki Petőfi-ünnepély rendezőbizottságához Segesvárra tömegesen érkeznek egész Erdélyből és a Bánságból azok a levelek, amelyekkel a magyar társadalom minden rétegéből bejelentik az ünnepségen való részvételüket. Mint megírtuk, Erdély több városából csoportos utazásokat indítanak az ünnepélyre. Még egyetlen évben sem volt az ünnepségek iránt olyan széleskörű érdeklődés, mint most. Csikszeredai tudósítónk jelentése szerint a félszázéves Csikszeredai Dalárdát a segesvári Petőfi-ünnepély rendezőbizottsága meghívta az ünnepségre. A kitűnő dalárda, amely talán a Székelyföld legjobb dalárdája, örömmel vette tudomásul a meghívást és azt természetesen el is fogadta. A dalárda a vendégszerelésre már meg is kezdte próbáit; az eddigiek szerint két dalt fognak előadni az ünnepélyen, Csikszeredáról egyébként július 30-án külön társasgép-kocsijárat indul Segesvárra.

Megnyilt a temesvári Magyar Ház

A Magyar Népközösség bántási irodája július 15-én költözködik be

Temesvár. Saját tud. A Magyar Ház helyiségeit, mint ismeretes, múlt év tavaszán hatóságilag bezárták s az egyes helyiségek bejáratát lepecsételték. A Magyar Népközösség bántási központja mindjárt a megalakulásakor kérte a helyiségek szabaddátételét, utóbb a romániai magyarság vezetői Bucurestiben jártak el ebben az ügyben és megfelelő ígéreteket is kaptak. A Magyar Házat, illetve annak helyiségeit

mint jelentettük, Marta Alexandru dr királyi helytartó átíratban értesítette Kakuk János dr-t, a Magyar Ház r.-t. s egyben a Magyar Népközösség bántási központjának elnökét, hogy az épületet megnyithatják.

A Magyar Ház helyiségeinek megnyitása tényleg meg is történt. Az épületben megjelent a rendőrség és a helyiségeket Kakuk János dr-nak, a Magyar Ház r.-t. elnökének és Uhlyárik Béla dr ügyvezető-gondnoknak átadta. Az épületnek így minden helyisége megnyílt.

A Magyar Népközösség bántási központjának irodáját átköltöztetik az épületbe, ez az átköltöztetés július 15-én megy végbe.

Az épületbe költözködik a temesvári Magyar Nőegylet is, amelynek helyiségét ugyan már régebben megnyitották, de amely szintén most vonul be. Helyet kap a Magyar Házban az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet bántási felügyelősege és a temesvári Magyar Dalárda is, amelyeknek már régebben ott volt helyiségük, azonkívül az Arany János Társaság és több más magyar egyesület. Hogy milyen helyiségeknek sikerül az épületben otthont adni, véglegesen még nincsen eldöntve, szó van a magyar szövetkezetekről is.

Huonder-Várkonyi:

A Mester lábainál

- I. A munka napjai . . . . Füzve 115 lel
II. A szenvedések éjjele . . . . „ 114 „
III. A megdicsőülés reggele . . . . „ 182 „

A legjobb iskola a Mester lábainál ülni, mert — ott alakul ki a legszébb embertípus: a Krisztus-típus. Rövid, mesteri elmélkedések papok és mélyebb lelkiéletre törekvő világiak számára.

LÓTH TIHAMÉR:

ÖSSZEJÜTTÖTT MŰVEI

22 KÖTETBEN

Dús aranyozásu,

enészvászonkötésben ára 4400 L.

A nemrég elhunyt kiváló szónok és ragyogótollu író 25 esztendő munkásságának minden irodalmi értéke együtt van e sorozatban.

A hatalmas mű megrendelhető havi részletfizetésre is. Késspénz fizetés esetén nagy százalék kedvezmény.

Szent István Társulat kiadása. Beszerezhető kiadóhivatalunk után

Józseffalvára

Tegnap, június 14-iki lapszámunkban lenyug-
tázott szentkatolnai és hatolykai (Három-
szék megye) gyűjtés részletezése:

Szentkatolna (Háromszék megye):

Bögözy József	200
Künnle József	200
Bánffy Benedekné	100
Bánffy István	100
Hamar Endre	50
Hazai Domokos	50
Baka László	50
Barta Viktória	50
Cseh Imréné	50
Páll István	50
Szabó János	50
Ifj. Fülöp János	60
Id. Fülöp Lajos	50
Kovács Ágoston	200
Bakk László	100
Mikó Ferenc	50
Demény János	50
Györbíró Ignác	50
Róka Dénesné	30
Ifj. Héjja János	50
Neuchtl Mária	100
Fülöp György	40
Hazai Dávid	40
Gáll László	50

20 lelt adományoztak: Kovács
László, Györbíró Zoltán, Czi-
bak Ferenc, Papp Anna,
Nagy S.-né, Nagy Sándor . . . . .

10 lelt adományoztak: Kovács
Piroska, Hazai Imréné,
Szabó Imre, Nyáguly M. . . . .

Hatolyka (Háromszék megye):

András Imre	50
Nass Ignác	50
Kiss György	100
Tompa Imre	50
Fejér Gyárfás	200
Mátis Mihály	100
Páll Lajos	50
Fejér Imre	50
Raján Rudolf	50
Mátis Imre	100
Nárdó Anna	50
Kaján Imre	100
Mátis István	100
Pakó Sándor	50
Daczó Gyula	50
Pakó Albertné	100
Pakó József	50
Ifj. Kaján Mihály	100
Páll Józsefné	100
Páll Irén	50
Páll Gyula	50
Bakk Ferenc	100
Garai Sándor	50
Pakó Elek	50
Kaján Ignác	50
Biró Andrásné	100
Zsigmond Lajos	100

20 lelt adományoztak: Hazai
Margit, Ferenc Lajosné, Pal-
tán Antal, Heneš Dénesné,
Fejér Mihály, László János . . . . .

Julius 14-én a következő adományok érkeztek:

Eddig befolyt adományok:	450.963
Korda Imre és neje, Püspökfürdő	200
Református Kör, Nagyvárad	100
Szent József nevében, Turtarebes	150
Lenkey Kató, Szatmár	100

Erzsébetváros (Kisküküllő megye) Gál Ferenc gyűjtése:

Mert János fényképész	80
Dr. Ilyés Jánosné	100
Wolffék, földbirtokos	100
Dr. Vitályos Gáborné	100
Jakab Árpád ny. főfegyver m.	100
Lengyel Béla	50
Felédhetetlen Apánk emlékére	100
Dr. Issekutz János	50
Donszky Istvánné	50
Gorove László	100
Gorove Árpád	50
Maria Dragolea	100

20 lelt adományoztak: özv. Sa-
hin Kristófné, Zitzmann K.
ny. tanítónő, Papp Anna,
Gajzágó Jánosné, özv. Isse-
kutz Gyözné, Farkas Já-
nos, Száva Mária . . . . .

10 lelt adományoztak: Papp
Katinka, Bittermanné, Be-
lényesiné . . . . .

A Nagykárolyi Oltáregylet gyűjtése:

Princzinger Antalné	100
Lukovits Endréné	100
Gárdonyi Józsefné	100
Majtényi Miklósné	100
Ft. Dimand Lajos	100
Lábay Dánielné	50
Bereczki Ferenc	50
Tóth Györgyné	50
Nagele Ignác	50
Hahn Jánosné	50
Csáky Gusztávné	50
Karmelita harmadrend	310
Szent József nevében	100
Vanyovszki Mihály, Kaplony	50

Belényes (Bihar megye) római katolikus és református hívek:

Antal Béla kereskedő	200
Nesmerák Árpád	150
Lassik Károly	100
Bélády Károly	50
Berindéné	50
Wessely Lajos	50
Shewer László	200
Léhoczky Mihály	50
Kristó Károly	100
Tóbiás Miklósné	30
Farnady Vince	50
Jakab Viktor református lelk.	50
Szatmáry Sámuel	30
Henger József	50
Tódor János	100
Özv. Végheő Lászlóné	100
Egri Andorné	50
Molnár kereskedő	200
Kozák	30
Özv. Körtvélyessy Pálné	100
Banca Populárá Regionalá	100
Olvashatatlan aláírás	100
Dr. Kilner Béla ügyvédi irodája	500
Ertsey Zs.	50
Özv. Killner Józsefné	25
Özv. Illés Józsefné	100
Balla Péter	50
Nemes Lajos	30
Packó Gézáné	100
Ruzsa Márton nyugdíjas	50
Római Katolikus Egyház	500
Római Katolikus Oltáregylet	500
Odrobnyák M.	50
Quai István	100
Benedek István	50
Tóth János	50
Balla	50
Belényi László	100
Quai Franco	100
Kaliniec Eva	50
Özv. Jordán Dénesné	100
Özv. Backhmann Adolfné	50
Szent József nevében	100
Elekes József	100
Halász Anna és Béla	100
Varga István	40
Dr. Gurka Gyuláné	50
Bancá Civilá Orágnul S. A.	200
O. F.	50
Madarászné	50
Török György	50
Quai Napoleon	30
Májor Lajos	25
Kerékgyártó Mihály	100
Bendik István	50
Özv. Réhon Józsefné	60
Soós Kornelin	100
Simó Mihály	50
Erdélyi gyógyszerész	50

20 lelt adományoztak: Vorár
Gyula, Rajev Nori, Blegyé-
né, Isten nevében, N. N.,
Knalik József, Király K., Hi-
dez Imre, Berecki Lajos,
Toma László, Kerekes Jó-
zsef, özv. Kecskés Pálné,
Rákossy István, Morchl Jó-
zsef, özv. Végz Jánosné, Ke-
lemen Sándorné, Tavaasi J.,
Gasperek N., Pfanheuser G. . . . .

15 lelt adományoztak: Oroz
Sándor, N. N., Szent József
nevében . . . . .

10 lelt adományoztak: Marossy
Sándor, Száraz Sándor, Tóth
Géza, Berceli László, Szeke-
rea S., Electro Radio, Len-
gyel Ferenc, Pintér János,
Székely kereskedő, Szent
Antal nevében, Kis Teréz
nevében, Killner Gizike,
Pfanhauser Mária, Peloni
Viktor . . . . .

Összesen: 460.238

A pénzküldeményeken kívül a követ- kező szeretetadományok érkeztek kiadóhivatalunkhoz:

Özv. Jancsó Gyuláné, Nagyvárad: 1 kabát,
1 kalap.
Jakab Erzeike, Erzsébetváros: 1 imakönyv.

Turtarebesi (Szatmár megye) hívek gyűjtése:

Ruhanemű: 1 lepedő, 1 zsák, 1 gyermek téli-
kabát, 17 db vászontörülköző, 11 db leányruha.
Ezeket a tárgyakat adományozták: Har-
Svarczkopf János, Fischer Gáspárné, özv. Vida
Péterné, Mezei Mihályné, Svarczkopf Péterné,
Svarczkopf István, Révai János, Bauer István,
Kóré Kovács János, N. N., özv. Gébel Péterné,
Bauer György, Ocskainé, Szántó Mária.

Az alábbi szeretetadományokat köz- vetlenül továbbították a józseffalvi tűzkárosultak részére:

Gyergyóremete:

Gergely Menyhért: 2 db fejsze.
Laczkó Ferenc: 1 pár cipő.

Szentkatolna:

Bögözy József: 1 nagykabát,
Bánffy Benedekné: 1 nagy, 1 kiskabát, 2
kalap.
Hamar Endre: 1 ing, 1 ruha.
Papp Anna: 1 kötény.
Necht Mária: 2 bluz, 1 szoknya, 1 sál, 1 pár
keziyu, 1 sapka, 2 zsebkendő.
Sz. Nagy Imréné: 3 kabát, 1 szoknya.
Bögözy Lajosné: 1 rend ruha, 2 ing.
Orbán Ferencné: 1 kendő.
Szopos László: 1 nadrág.
Bögözy Vilma: 1 ruha, 2 kalap, 1 sapka.
Mikó Juliiska: 1 szöttes ruha, 2 bluz.
Mikó Klára: 1 ruha.
Demény Klára: 1 szöttes ruha.
Demény Jánosné: 1 kendő.
Ifj. Fülöp Jánosné: 1 ruha.
Szabó Imréné: 1 nagykabát, 1 ruha, 1 bluz,
1 ing.

Szakács Imre: 1 nadrág, 1 kabát, 1 sapka.
György Jánosné: 1 törülköző kendő.
Székely Zsuzsa: 1 ing.
Vancsa Márta: 1 kabát, 2 ruha.
Fülöp Menyhért: 1 kendő.
Dénes Mihály: 2 pár cipő.
Boros Salamonné: 1 női kabát.
Mészáros Istvánné: 1 párna, 1 lepedő, 1 ing.
Czibak Margit: 1 kendő.
Dénes Magduska: 1 kabát.
László Mózes: 1 férfikabát, 1 köntös.
Kovács Áron: 1 kendő.
Zakariás Imréné: 1 kendő.
Hazai Katalin: 1 kendő.
Páll Gézáné: 2 kendő, 1 sapka.
Császár Irma: 1 kendő.

Hatolyka (Háromszék megye):

Zsigmond Lajos: 1 kabát, 1 ing.
Papp Mihályné: 1 db kenderlepedő.
Náni Mihályné: 2 sapka, 1 eszalvéta.
Bokor Andrásné: 1 ing, 1 sapka.
Lázár Ferencné: 1 ing, 1 női ruha.
Hahnagy Polixena: 1 törülközőkendő.

Aki egyet is befogad...!

Nagyvárad. Saját tud. Olvasóink előtt bi-
zonyára emlékeztet az a felhívás, amelyet a
nagyváradai Caritas szegénygondozó egyesület
lapunk útján tolmácsolat a jószívű emberekhez.
A felhívásban a Caritas arra kérte a módo-
sabb, tehetősebb családokat, hogy a nyári
szünetük alatt, hacsak néhány hétre is, fogadják
magukhoz 10-15 éves szegénysorsú, vagy
anyátlan-apátlan árva gyermekeket, akiket
egyébként a Caritas gondoz. Felhívásunk ha
nem is hozott nagy eredményeket, mégis meg-
mozgatott néhány szerető szívet. A szilágy-
megyei Erőmihályfalváról kaptunk tegnap egy
szerelemmel megszővegezett levelet:

„En szívesen elfogadnék nyaralásra egy
13-14 éves komoly leánykát — írja a jó-
lelkű levélíró — mert, sajnos, bennünket a
Jóisten nem áldott meg gyermekkel. Szeret-
tem jó anyánkat pár hónapja veszítettük el,
ezért szörakoztatni talán nem tudnánk, de a
leányka tőlünk telhetőleg néhány hétre sze-
retetteljes családi otthonot kap...“

Szeretettel várva a kis leány mielőbbi
megérkezését, vagyok kíváló tisztelettel...“

Csupa szív és szeretet ez a levél és szeret-
ménk, ha ennek az erőmihályfalvai házaspárnak
minél többen követnének jőpéldáját. Mert hisz-
szük, vannak még jószívű emberek, akik tud-
ják, hogy „Aki egyet is befogad ezek közül,
az Engemet fogad be.“

Elhagyott gyermekek paradicsoma

Róma szép lidója legezebb részén, Ostia tengerpartján járunk a júliusi nap hévében. Itt azonban nem áporodott a levegő és nem poros, de éles, módjára kívánatos a bőrünknek, a testünknek, a szemünknek és a tüdőnknek. Ragyogó napfény, sós tengeri levegő, csapkodó tengerhullám: nemcsak a falatunkat teszi izesebbé, de a vágyunkat, az életösztönünket, a hónapba horgonyzó bizalmunkat, az akadályok leküzdésére szükséges bátorságunkat és az életharc győzelmének hitét is felkelti, felkorbácsolja bennünk... Ezért nincs itt búsuló, lehorgasztott fejű ember. Ezért van olyan nagyhangjuk a gyermekeknek. Ezért van tele velük tenger és tengerpart, ház és mező, tábor és szabad tér.

Egyik vidám gyermektábor a közelmunkában játszik, fürdik, énekel egész nap. Nem alkalmi tábor, amint a főépület felírása is mutatja, hanem állandó otthona e gyermekhainak (Colonie Permanente Vittorio Emanuele III.). Fehérruhás apácák fogadnak és vezetnek végig bennünket az óriási épület minden termén. Tiszta, világos, nagy termek. Az ablakok a tengerre néznek. Minden ragyog. Saját orvosuk van. Az orvosi rendelőben átvilágító és besugárzó készülékek és példás felszerelés sorakozik. A rádió gondoskodik a szórakoztatásról; a hanglemezek a gyermeknevelés játékoságát szolgálják. A társalgóban kicsi asztalok és közös szobai játékok. Külön tanulószobák és tantermek vannak. Minden gyermeknek külön asztala, széke, szamoztott fehérneműje és íróeszköze van... Meglepően rendszeres a fűtetés és szép az írásuk. A tantermek berendezése alkalmazkodik a 6-12 éves gyermek korához: padokkal, képekkel, eszközökkel, testi kényelemmel és az érdeklődés kielégítésével.

A 600 személyre alkalmas mintakonyhában nem a nagy tisztaság a legfeltűnőbb, de az, hogy: szagtalan. Híre sincs benne a konyhaiatlagnak, amely lehet olykor inycsiklandó, de egybevéve nem kellemes és nem kívánatos a tudónak. Mellette az adagoló helyiség és a raktár. Ezen a földszinti részen van a mosó- és vasalóhely. Utána olaszul közönséges és hívnak, hogy érezzük jól magunkat közöttük. Egyik kis leány még virággal is kedveskedik. Ragyognak az egészségétől, egész nap a tengerrel vannak. Mikor pár szóval megdicsérem őket, nagy éljenzéssel kezdenek ismét munkába: folytatják a játékot, ahol éppen elhagyták 10 perccel előbb.

Kik ezek a jól gondozott, szépen fejlett, szinte irigylésre méltó gyermekek? Mennyit fizetnek értük a szülők? Mennyit ideig vannak itt? Milyen ajánlással jutnak be? Kérdéseimre súlyos választ kapok. Ezek a vidám, életerős gyermekek tudóbajsz szülők elhagyott, szegény s több esetben törvényen kívül született fattyúgyermekai, árvái. Az állam támogatja ugyan a telepet, de a társadalom tartja fenn. Az anya- és csecsemővédelem intézménye utalja be a gyermekeket. A társadalmi mozgalmak pedig a mindenre figyelő párt irányítja. Innen csak 12 éves korban kerülnek ki megerősödve, a társadalom támaszáként és az olasz faj dicsőségére...

Az anya- és csecsemővédelem nekünk nem újság, mondják másnap a római központban (Nazionale per la protezione della Maternità e dell'Infanzia, iazza Adrianna 5). Csak-hogy mi megvalósítjuk azt, amit mások kiterveltek, — mondja öntudatosan Rodolfo Carta igazgató. És elmondja, hogy a családiaság, a szülei-tesek növelése, a halálozás csökkentése és az éle-ővása és nevelése a hivatásuk. Minden tartományban van központjuk, amely önálló, de a

A déva-telepi új „Szent Antal” templom javára, a templomépítő-bizottság megbízásából Szabó Dömjén dévai ferences atya egy imakönyvet adott ki. — Az imakönyv

„ÉGI LÁNG”

cimmel jelent meg. 629 oldal. Ara: 150 lei. Mivel ezen imakönyv tiszta jövedelme az emlitett templom javát szolgálja, Istennek dicsőségét hirdeti és páduaj Szent Antal tiszteletének állít emléket az, ki minél hamarabb beszerzi. — Kapható lapunk kiadóhivatalánál is.

párt vigyáz a helyes irányú működésére. Kivált a nők buzgólnak a sikerért. A közösségek szerint szerveződnek a védő intézmények (pap, szülész, orvos, védőnők segítségével). A gyermek anyjának a házat védik mindenekelőtt. Megelőző és ápoló szerepük sohasem kórházi jellegű. A terhesség hatodik hónapjától a szülés utáni kilencedik étkezést biztosítanak a szülőknél is. A harmadik évig tanácsukat és segítségüket élvez a szülő. „Fészkek”-ben kapnak enni nappal a gyermekek. De ezek az azilumok nem akarják kiszakítani a családból a gyermeket. Feladatuk csak azt, hogy az egészséges nevelést biztosítsák.

Kényszerrel nem alkalmaznak, mert lassankint mindenki előtt világos lesz ez a védelem. Állandó intézményeket a községek, időlegest csak a párt tart fenn. Figyelik a lelki hajlamokat is, ilyen esetben ki is szakítják a környezetből a rosszra hajlamosokat, ha szükséges. De a tehetségvizsgálat is a feladatkörükbe tartozik s Juliot professzor nagy eredményeket mutat fel a kiválasztás és a tehetségek kifejlesztése terén. A társadalom és a párt pedig megteremt a lehetőségeket a fejlesztéshez. Penite professzor intézte a

mintája a központi gondoskodásnak.

A 94 tartomány közül 50-ben központilag vizsgálják meg a gyermekeket. Többnyire a családok belső gyengesége okozza a bajt. Az ilyen családból néha falura helyezik a gyermeket, rendszeres családokhoz viszik s ott családtaggá válik, nem kérnek érte még tartásdíjat sem, sőt mindent elkövetnek, hogy ne szakítsák el tőlük később sem a gyermeket. 190 anyaházuk van.

Autóval el is száguldunk egyikbe a Monte Sacra környékére. Eppen felvesznek egy terhes asszonyt, akit eddig hiába hívtak. Kiderül, hogy ez az asszony csatázik olyan nagy hangon éjjelenként az Accademia d'Ungheria utcájában az itason és pénz nélkül hazatérő férjével. Most már nem bírja tovább. Hozza kis két éves fiát is. Már nyolcadik hónapos terhessége van. Orvosi vizsgálatra kerül, fürdetik, átöltöztetik, tiszta, barátságos otthon és ruhát kap. Együtt lehet a gyermekével. Sőt azt is megígérik, hogy a férjének rendszeres munkát adnak s hetenként egyszer be is jöhet a családjához.

Az esetleges betegeket elkülönítik. A gyermekek járó, típegő segítséget kapnak. A nagyobbak kis asztaloknál esznek, rendet tanulnak, tisztaságra szoknak, igényesebbek lesznek s a szülei igyekeznek a tisztátalan környezetből szabadulni, rendezőbb életmódot folytatni, dolgozni.

A gyermekeken keresztül emeli fel a népet s nyeri meg a lelkeket. Mussolini rendszere. Szabó Dömjén gyermekekből nevelik a legerősebb támaszát Olaszországnak, értékét az olasz nemzetnek.

Kincs Elek.

Megszűnik-e az alkalmazási szerződés, ha az alkalmazott hosszabb idő óta beteg?

A legutóbbi időben igen sok vita merült fel abban a tekintetben, hogy jogában áll-e a munkaadónak felmondani olyankor, amikor az alkalmazott hosszabb idő óta beteg és képtelen ellátni szolgálatát vagy hivatalát? A kérdés azért vált aktuálissá, mert — mint ismeretes — az elmúlt hónapokban több törvényrendelet is jelent meg, amelyek előírták a felmondás formalitásait és a felmondás érvényességét az írásbeli indokoláshoz kötétkék. Minthogy hozzánk is érkeztek be erre vonatkozó kérdézőkérdeések, az idevonatkozó szabályokat az alábbiakban ismertetjük:

A munkaszerződésről szóló 1929 április 5-iki törvény 88. paragrafusa a következőképpen intézkedik:

A munkavállalónak a munkásbiztosító pénztár orvosa által megállapított betegségből vagy balesetből származó munkaképtelensége a munkaszerződés teljesítését felfüggeszti.

A munkaképtelenség első 30 napjára a munkavállaló megtartja jogát a munkaszerződésben kikötött díjazáshoz.

Ha a munkaképtelenség egy hónapot túlhalad, a munkáltató a munkaszerződést a felmondási idő betartása mellett megszüntetnek tekintheti. A munkáltató jogosított a munkabérből azon összeget visszatartani, amely a munkavállalót a biztosítási törvény értelmében a megfelelő időre esetleg megilleti.

Ez a paragrafus az úgynevezett kereskedelmi tisztviselőkre, tehát a részben szellemi munkát is végző alkalmazottakra (kereskedősegédekre) is vonatkozik.

A nem kereskedelmi tisztviselők jogait pedig a törvény 60. §-ának utolsó bekezdése a következőképpen szabályozza:

A legalább hat hét óta ugyanazon vállalatnál dolgozó munkavállalónak a szolgálatától való távolléte, erőhatalom, mint például betegség, hadgyakorlatra (concentrálsra) behívás, baleset következtében, jogot ad a munkavállalónak a távollét első hét napjára eső teljes fizetésére.

Ehhez a szakaszhoz a végrehajtási utasítás 72. §-a magyarázatképpen hozzáfűzi, hogy a munkás a betegséget és a balesetet a munkásbiztosító pénztár orvosa, vagy ennek hiányában tisztiorvosi bizonyítvánnyal tartozik igazolni. Az orvosok kötelesek a bizonyítványt ingyen kiállítani.

A munkabéreknek a távollét első hét napjára eső teljes kifizetése úgy értendő, hogy a munkavállaló csak akkor kapja a teljes fizetést, ha a betegség miatt legalább hét napig volt távoll.

Ha azonban a munkás más intézettől vagy alaptól segélyt kap, (tehát a munkásbiztosítótól is), akkor a munkaadó csak a kapott segély és a hét napi távollét idejére járó összeg közötti különbözetet tartozik megfizetni.

Ezeket a szabályokat összefoglalva megállá-

píthatjuk, hogy abban az esetben, ha az alkalmazott, ki nem tisztviselő, betegsége miatt hét nappal tovább távoll volt a szolgálatától, igényelheti a munkaadótól a betegség első hét napjára járó fizetését, illetve, ha munkásbiztosító pénztártól táppénzt kap, akkor a pénztár és a munkaadótól járó fizetés közötti különbözetet. Ugyanez a szabály áll a kereskedelmi tisztviselőkre is, azzal a különbséggel, hogy a határidő nem hét nap, hanem harminc nap.

Ha azonban akár a munkás, akár a tisztviselő, az említett időpontokon túl is képtelen szolgálatot teljesíteni, akkor a munkaadónak jogában áll az illető kategóriára nézve megfelelő felmondási időre, a formalitások betartása mellett az alkalmazási szerződést felmondani. Más szóval a tartós betegség felmondási oknak tekintendő. Ha azonban az alkalmazottnak a munkaadó nem mond fel és az felgyógyulás után újból szolgálatba lép, akkor a szolgálat időtartamának megállapításánál nem azt az időt kell számításba venni, amikor az alkalmazott újból elfoglalta a helyét, hanem a kezdeti időt, vagyis, amikor először a szolgálatba lépett. Ennek azért van fontossága, mert ismeretes, hogy a szabadságidő és felmondási idő kiszámításának alapjául a szolgálatban eltöltött időt kell alapul venni. A betegség tehát csak megszakítja a szolgálati szerződést és nem szünteti meg.

Ezért is ajánlatos, hogy adott esetekben a munkaadó betartsa az összes törvényes formalitásokat, mert ha kiderülne, hogy csak azért mondott fel, mert ezzel az alkalmazottnak a jogait akarta megrövidíteni, a bíróság a felmondást nem fogja indokoltnak tekinteni.

Beaudenon-Gerely:

Elmélkedések az Evangéliumról

A híres francia aszkétikus írónak elmélkedési sorozatából 3 kötet jelent meg eddig:

I. kötet: Az adventi és karácsonyi időről szól.

II. kötet: Jézus apostoli életéről ír.

III. kötet: Az Ur imáját, hegybeszédét, Jézus apostoli szellemét, stb. dolgozza fel.

Egy-egy kötet ára kartonkötésben 200 lei.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, II. Károly király-út 5. sz.

ELŐFIZETÉSI ARAK: Belföldön: Egész évre 900, félévre 450, negyedévre 225, egy hóra 75 lei.
Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekszámlánk száma: 80.037
Telefon: 12-27.

Kolozsvári szerkesztő: **dr Sulyok István.**

Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza.

Időjárás

A bucaresti időjárásutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Délnyugati szél, felhőátvonulások, néhány helyen zivatar, zápor, a meleg fokozódik.

Zürichi zárlat. Párizs 11.75, London 20.76 fél, Newyork 443.50, Brüsszel 75.32 fél, Milánó 23.34, Amsterdam 235.85, Berlin 178, Prága 15.12 fél, Varsó 83.50, Belgrád 10, Bucaresti 325.

A volt osztrák uralom egyik vezető emberét öt évi súlyos börtönrre ítélték. Grázból jelentik: Rafella dr-t, az osztrák vasútak volt elnökét, Dollfuss egykori bizalmasát, öt évi súlyos börtönrre ítélték, mert a vállalat pénzeit politikai célokra fordította. Ezenkívül sikkasztással is vádolják.

AZ ELMERÜLT SQUALUS TENGERALATTJÁRÓ KIEMELÉSE MEGHIUSULT. Portmoutheból jelentik: Az a kísérlet, hogy a Squalis, amerikai tengeralattjárót kiemeljék a tengerből, ismét meghiúsult. A hatalmas hajótest ismét elszakította a köteleket és visszahúnt a tengerfenékre.

BLEYER JAKAB VOLT MAGYARORSZÁGI MINISZTER UNOKÁJA TŰZHALÁLT SZENVEDETT. Budapest, Tragikus körülmények között halt meg Dunaharaszti dr Kuschbach Ferenc ügyvédnek, néhai Bleyer Jakab német nemzetiségi miniszter vejének 11 éves, Gertrud nevű kislánya. Kuschbach és felesége a nyári hónapokat minden évben Dunaharaszti tölti ottani villájában. Kuschbach felesége szerdán Budapetre utazott és a kislány segédkezett a takarításnál a háztartási alkalmazottaknak. Eközben felrobbant egy szeszfőző s a kislány ruhája lángbaborult. A gyermek hirtelen a fürdőkádba ugrott és megengedte a zuhanyt, de akkor a forró gőz okozott egész testén súlyos égési sebeket. A gyermeket sietve szállították a budapesti Fehér-Kereszt-kórházba, de már nem lehetett segíteni rajta és rövidesen kiszünetelt.

Falu vagy város? Temesvár. Saját tud. Már előfordult hasonló eset. A bolgárok lakta Vinga, amely még Mária Teréziától város-privilegiumokat nyert s ahol a közégházi teremben még mindig látható a pallos-céger — minthogy régebben pallos-joga is volt — évtizedekkel ezelőtt lemondott városi mivoltáról és inkább falunak minősítette magát. Az emberek, annakidején, azzai érveltek, hogy városban élni drága mulatság, nagyobbak a közterhek, mint az egyeztető községben. Ennek az esetnek az emléket idézik most fel, amikor Nagyszentmiklósról fog hamarosan elődni, vajjon kinevezik-e városnak, vagy pedig megmarad községnek. Jelentettük, hogy a napokban küldöttség járt a királyi helytartóságon és kérte, hogy Nagyszentmiklós, amely azt minden vonatkozásban megérdemli, városi rangra emeltesse, annál is inkább, mivel már régebben rendezett tanácsú város volt. Most aztán, ugyancsak a királyi helytartóságon, újabb küldöttség jelent meg, Nagyszentmiklósról. A küldöttség kérte, hogy továbbra is maradjon Nagyszentmiklós községnek. Az emberek tudják, hogy a rangemelés megnövekednek a közterhek, adók, különleges városi illetékeket vetnek ki, vagy emlenek — megelégszenek tehát az eddigi „rangfokozattal” is.

Feljegyzések

Az apróhirdetések rovata olykor alaposabb, beszédesebb körképet nyújt, mint bármely, egyenesen erre a célra készült korrajz.

Ha összehasonlítjuk a régi, gondtalanabb világot újságjainak hasonlóképpen gondtalan, könyved apróhirdetéseit a mai napilapok „gazdag” — persze tartalmilag gazdag — és változatos apróhirdetési rovatával, lehetetlen meg nem látnunk abban a mai és az elmúlt idők társadalmi, gazdasági viszonyai közötti mély, szakadék szerű különbséget.

A mai apróhirdetési rovatok a társadalmi rendkívüli anyagi leromlását, a csődbejutás mindent elsöpörni készülő árjával szembeni heroikus küzdelmet, az igények legteljesebb lefokozását, a szükségletek egyre követelőbb, kényszerű öszszesűgürödését tükrözik.

Ennek az egész, rövid elmefuttatásnak pedig az adott közvetlen indító lökést és az állandóan felszínen levő időszerűség mellett is külföldi aktualitást, hogy éppen most az egyik nagy lapban — uriaszonyok házvezetői ajánlkozása, régi, talán eddig legfeltétebb értéktárgyak eladásra kínálása stb. mellett — a következő, keretes apróhirdetést olvastuk:

„Intelligens fiatalember, fizika-kémia szakos tanár, román állampolgár, a német, francia és román nyelvet szóban és írásban tökéletesen bírja, gépirő, önálló levelező, nagy kereskedelmi gyakorlattal, állást vállalna mint tisztviselő, gépkezelő, portás, kihordó. stb. Bármilyen tisztességes munkára vállalkozik...”

Kell-e ehhez az apróhirdetéshez külön kommentár?

Mindez pedig még ma is a húsz év előtti végetért világháború egyik utórezgése! S ma mégis ismét háborús lázban ég az egész világ. A háború gondolatával ábrad és alszik el ma az ember a földkerekség valamennyi zugában... Most olvassuk azt is, hogy Anglia a jövő év végéig negyven új, hatalmas hadihajót bocsát vízre s hogy a holland miniszterelnök kijelentése szerint Németalföldnek a mostani, rendkívüli katonai intézkedések napi 100 ezer hollandi forintjába kerülnek.

Ez a nagy tudású, képzett, munkanélküli fiatalember is bizonyára gyorsabban kapna választ hirdetésére, ha valahol, valamelyik háborút sürgető országban katonának ajánlkozna, vagy valami újfajta, „kényelmes” gázálcot kínálna eladásra... Ő azonban csak szerény koldusként kopogtat egy békésnek álmódott társadalom kemény kapuján, hogy az ő tanári oklevelével, nagy kereskedelmi gyakorlatával, többrendbeli nyelvismeretével beülhessen egy portásfülkébe s a kaput nyitogathassa békés szándéku emberek előtt, akiknek aprópénzei az ő számára a falat kenyereket jelentenek. (F. V.)

Zsákok, cséplőponyvák, locsolótömlők,
hevederek, kötélárúk, zsinetek, kárpitós kellékek, lópokrócok és kocsi-takarók legolcsóbb bevásárlási forrása

JUTEX Oradea, Piața Mihai Viteazul.

Telefon: 17-23

KÖZÖS ÉRTEKEZLETRE HÍVTÁK ÖSSZE A SZATMÁRI GAZDÁKAT. Saját tud. Dr. Barbul Ilie Carol, a mezőgazdasági foglalkozásuak szenátora, július 19-re a szatmári Polgári Társaskör helyiségébe értekezletre hívta össze a megyei gazdákat. Az értekezlet célja, hogy dr Barbul Ilie Carol tájékoztódjék a megyei gazdaközönség helyzetéről, kívánságairól és szükségleteiről.

Elsőmise Brassó-Bolonyában. Julius hó 9-én mutatta be első szentmiséjét Bándy Árpád végzett teológus a brassó-bolonyaiak nemrég épült templomában. Dr Péter Antal távollévő brassói apátléghonos helyett a manuaktorj tisztet Antal József, a bolonyaiak lelkipolitikája töltötte be. Az ünnepi szónok dr Faragó Ferenc gyulafehérvári teológiai tanár volt. A kis külvárosi templom a szép ünnepen szűknek bizonyult a nagyszámú hívek befogadására. A megható első szentmise és szép szentbeszéd alatt mindenki szemében könnyecsek csillogtak: az öröm és a boldogság könnyei. E nap sokáig emlékeztetés fog maradni a bolonyai hívek lelkében.

NYOLCVANÖTEZER LEI ÉRTEKŰ BRILIÁNGYŰRŰ TUNT EL EGY ÉKSZERÉSZ BOLTJÁBÓL. Temesvár. Iritz Hermann belvárosi ékszerész nyolcvanötezer lei értékű briliángxűrűt kapott bizományba, eladásra. Az értékes ékszer megmutatta egy hölgynek, aki arra kérte, vizsgálja meg külön-külön a briliánsokat, majd később visszatér. Ahogy a hölgy, akit az ékszerész jól ismert, távozott, egy idegen nő tért be az üzletbe és fülbevalókat kért. Több ékszer megtekintett s végül azal távozott, hogy nem talált megfelelőt. Csak ezután vette észre az ékszerész, hogy a drága gyűrű nyomtalanul eltűnt. Azonnal jelentést tett a rendőrségen. Valószínűnek tartják, hogy az a nő, aki fülbevalóért jött, egy óvatlan pillanatban eltette a briliángxűrűt.

HADBIRÓSÁGI ÍTÉLETEK. Kolozsvár. Saját tud. A kolozsvári katonai törvényszék katonáknak külföldre való szökésre irányuló felbujtás miatt Podolyák József Szilágy megyei Sárd községbeli lakost két évi börtönrre és 2000 lei pénzbüntetésre ítélte. — Riasztó hírek terjesztése miatt 7-7 havi elzárással és 3000 ezer lei pénzbüntetéssel sújtották Angi Balázs, Angi Gábor szilágy megyei lakosokat. Ugyanezért a büncselekményért Kukta Józsefet hat hónapi és egy napi elzárásra ítélték.

Temetések. Özv. Sárosy Józsefné szül. Balogh Karolina 85 éves korában meghalt. Temetése szombaton délután 5 órakor lesz a Halter-kápolnából. — Özv. Györfi Józsefné szül. Dajka Mária 76 éves korában meghalt. Temetése pénteken volt. — Tajthy Jánosné szül. Nagy Erzsébet 40 éves korában meghalt. Temetése szombaton 7 órakor lesz az Ember-kápolnából. (Erdélyi „Concordia”)

KÉZREKERÜLT A ZILAHAI FEGYHÁZBÓL MEGSZÖKÖTT TOLVAJ CIGÁNYLEGENY. Nagykároly. Saját tud. Jelentettük, hogy a zilahi fogházból az elmúlt héten megszökött egy lopásért elítélt Konczáni János nevű nagykárolyi cigánylegény, akit „Gucu” néven ismertek a környéken. A cigánylegény a fogházból egyenesen Nagykárolyba jött és itt bújkált a rendőrség elől. A csanadosi cigányok azonban felismerték a fogházból megszökött „Gucut” és besúgták a rendőrségnek búvóhelyét. A jelzett helyen csakugyan megtalálták a szökött rabot, akit, miután letartóztatták, átadták az ügyészségnek. — Zilahi jelentés szerint most egy másik cigány is megszökött a fogházból. A megszökött cigány Milák István domahidai lakos, akit „Pispek” néven ismernek cigánytársai. Milák tizennyolcórrendbeli lopásért került a zilahi fogházba. A „Pispek” tartózkodási helyének fölkeresésére széleskörű nyomozás indult.

A PRAHOVA VÖLGYÉBE KÖLTÖZTETIK A NAGYKÁROLYI PAPIRGYÁRAT. Nagykároly. Saját tud. A papirkartellel történt megegyezés folytán a nagykárolyi papirgyár üzemét fokozatosan leállítják és a gyár egész berendezését a Prahova völgyébe szállítják. Ploiesti-Teleajenben már készen áll a gyárépület, ahol a papirgyár újból fölszerelik. A nagykárolyi gyárban fokozatosan állítják le a munkát. A papirzacsko-üzemben már nem dolgoznak, rövidesen megszűnik a munka a gyár többi osztályain is. Az eddigiéket szerint a gépek leszerelését is elvégzik augusztus hónapban és leszerelésük után azonnal rendeltetési helyükre szállítják őket. A gyárnak csak egyetlen osztálya, a cellulozé-gyár marad Nagykárolyban. A papirgyár megszüntetése, illetve átköltöztetése súlyosan érinti Nagykároly munkásait, mert ismét többszáz munkás marad kenyér és kereset nélkül.

Szolgáltatásos gyógyszertárak Nagyváradon:

- Szombaton Nagyváradon a következő gyógyszertárak tartanak szolgálatot:
Madonna, Str. Sztaroveszky No. 1. (Dr Medvigy). Telefon 30-20.
Fehér Kereszt, Boulevardul Regele Ferdinand No. 2. (Pacala.)
Cleopatra, Str. Avram Jancu 2. telefon 15-15.
Szent Ferenc, Str. Cuza Voda No. 24. Telefon 17-47. (Csanda.)
Szent László, Piața Bisericej No. 1, Valence, Templouatár, (Hegedüs.)

Nagyszabású valuta-csempészésen értek egy szatmári kereskedőt

Dollárok a nadrághelajtóban. Félmillió lei kártérítést követel a Nemzeti Bank

Temesvár. Saját tud. A múlt év szeptemberében a zombolyai vámhatóságok nagyarányú valuta-csempészést állapítottak meg. Az egyik utas, aki Jugoszlávián át a nyugati országokba igyekezett, idegességével feltűnt a vámközegeknek. Arra a kérdésre, milyen pénze van, kijelentette, hogy hét dollárt, tíz lírát és ezer egynéhány leit visz magával. A vámtisztviselők személyi motozást végeztek az utason és megállapították, hogy nadrágja felhajtásában bevarrva harminchét dollárt rejtget. Az illető utlevélből kitűnt, hogy Wertheimer Sámuel a neve és szatmári kereskedő. A felfedezés után Wertheimernek le kellett szállnia a vonatról és ruháit, valamint podgyaszát most már a legalaposabb vizsgálatnak vetették alá. Különbözőképpen elrejtve tízezer dinárt, tizenháromezer leit, háromszáz holland forintot, ötszázötven dollárt s egy palesztinai fontot találtak nála, azonkívül negyvenhárom nagyobb és huszonnégy kisebb

aranyérmét s végül huszonnégy csekket, amely különböző külföldi pénzintézetekhez száltak mintegy száz dollár értékben. Wertheimer Sámuel ellen jegyzőkönyvet vettek fel s az eljárást valutakihágás és a valuta- és nemesérc forgalmáról szóló törvénybe ütköző cselekedet címén megindították.

Wertheimer Sámuelnek most kellett volna a temesvári törvényszék negyedik szekciója előtt felelnie a valutacsempészésért. Miután azonban nem jelent meg a tárgyaláson, a Zombolyán felvett jegyzőkönyv alapján tartották azt meg. A Nemzeti Bank, amely ebben a perben a magánvádat képviseli, félmillió le kártérítési igényt jelentett be és kérte a Wertheimernél a határon talált értékek elkobzását. Az ügyészség is súlyos büntetés kiszabását kérte.

A törvényszék a legközelebb hirdeti ki az ítéletet.

A „Statul Negustoresc” közleménye. Értesítjük tagjainkat, hogy a raktárkönyvek kérdésében a már bejelentett értekezletet dr Ciolăca Emil pénzügyigazgató ur személyes jelenlétében megtartottuk. Ennek eredményeképpen közöljük, hogy raktárkönyv vezetésére csak az 50.000 (ötvenezer) leinél nagyobb adóalap után kivetett olyan kereskedők vannak kötelezve, akik csak egy kategóriába tartozó árukat árusítanak. A többi kereskedők raktárkönyv vezetésére kötelezve nincsenek. Kötelesek azonban üzleti könyveiket pontosan napra vezetni akként, hogy az összes tételek 24 óra alatt be legyenek vezetve. Részletes felvilágosítást titkári hivatalunk nyújt az érdeklődő tagoknak. Hivatali helyiségünk augusztus 1-ig Rimanóczy-utca 8. szám alatt van. Telefon számunk 33-36.

DIANA

az izmok edzésére

ELTEMETTEK A HALMI-I BOMBAMERENYLET ÁLDOZATÁT. Szatmár. Mint megírtuk, ismeretlen tettesek bombát helyeztek el Rusu Teofil halmi-i községi bíró hálozójában. A bomba felrobbant és halálosan megsebesítette Rusut, akit tegnap temettek el. A temetésen megjelentek a szatmári hatóságok fejei, Coman Simion ezredes-megyeifőnök vezetésével, a járás valamennyi községi vezetője és a falvak kiküldöttjei. A gyászszertartás után Coman Simion ezredes-megyeifőnök mondott beszédet és tetemre hívta a merénylőket, valamint azoknak családtagjait, akik megszöktek a községből. Seles Eugen liceumi igazgató, a társadalmi szolgálat megyei vezetője búcsúbeszédében hangoztatta, nem tudta, hogy létezik gyáva kéz, amely álmában oltja ki ártatlan emberek életét. Kijelentette, hogy a románság nem maradhat zsebreteft kezekkel. A koporsót a katonazenekar hangjai mellett kivitték a temetőbe, ahol újabb búcsúbeszéd hangzott el. Itt írjuk meg egyébként, hogy a merénylővel kapcsolatban eddig tizenkilenc letartóztatás történt.

Kollektívszerződési tárgyalások. Temesvár. Saját tudósítónktól. A temesvári munkaügyi felügyelőség számos kollektívszerződésre vonatkozó tárgyalást vezetett le. A Titan-Calan-Nadrag művekhez tartozó „Technical Inferior” művek munkásai 15-20 százalékos béremelést kértek, amit az igazgatóság nem hajlandó megadni. A békéltető tárgyalások nem vezettek eredményre, úgy hogy a munkaügyi felügyelőség az ügy iratait átküldte a kolozsvári ítélőtáblának. Ennek döntése mindkét félre nézve kötelező. Hasonlóképpen nem vezettek eredményre a Brád melletti rudai aranybánya munkásai és igazgatósága közti lekezdett bérkonfliktus elsimítását célzó tárgyalások. Ebben az ügyben is a kolozsvári tábla hozza meg a döntést. A „Mica” társaság tebeai, hunyadmegyei közszabványja munkásaival keletkezett bérkonfliktust ezzel szemben elsimították, úgy hogy egy évre szóló kollektívszerződés jött létre. Hasonlóképpen egy évre kötötték kollektívszerződést a „Mica” brádi aranybányájának munkásai a társasággal.

SULYOSAN MEGSÉRÜLT A HEGESZTÉSNEK EGY LAKATOSINAS.

Temesvár. Saját tud. Csütörtökön a déli órákban hatalmas robbanás zaja volt hallható a Belvárosban. A Jenő herceg-tér 4. számú ház udvarán Ardelean Aurél lakatosnak Orbulov László nevű tizennyolcéves inasa egy bádoghordó hegesztésével foglalkozkodott. Hegesztés közben a hordóban, amelyben annakelőtte benzín volt, gázok keletkeztek s ezek hatalmas robajjal kinyomták a hordó fedelét, amely az inasgyerek arcába vágódott. Az inas súlyos sérüléseket szenvedett. Szemüvege, amelyet a hegesztésre való tekintettel viselt, a szemét is súlyosan megsértette. A szerencsétlent a kórházba szállították.

A hetvenegyes szám — meghalt. Sanfranciscoi jelentés szerint az ottani kórház a napokban rövid jelentést adott ki, amely szerint a világ hetvenegyes megkövesedésnek indult embere közül egy, még pedig a legfiatalabb meghalt. Néhány esztendővel ezelőtt kigyógyultak azt, aki megkövesedett emberről beszélt. Pedig már közel harminc esztendője észlelik az orvosok, hogy egyes betegek csontjaiból a mésztartalom kiválik és a test más és más részeiben telepszik meg, leggyakrabban a szemgolyókban, vagy a végtagokban. A beteg, akinek elmúlásáról most tudósítanak, jóformán egész testében megkövesedett. Egyetlen végtagját sem tudta mozgatni, évek óta vak volt és azért pusztult el, mert a kövesedés a tüdejét támadta meg. A beteg egyszerűen — megfulladt. Ez a beteg mindössze 31 esztendő volt és a kór hét évvel ezelőtt kezdte megéledni. Most azt kutatják, mi lehetett a megkövesedés eredeti okozója.

Zog, volt albán király és Geraldine királyné az istanbuli kikötőben felszálltak a „Besszarabia” nevű román hajóra — s mint jelentettük is — Constanzába hajóztak, hogy Románián s Franciászágban keresztül Londonba utazzanak, ahol végleg le akarnak telepedni.

A közönség és a város harca a szabadfürdőért

Megállíthatja-e a város a személyforgalmat egy közúton, azért, hogy fürdőzők ne juthassanak a Körösre?

Nagyvárad. Saját tud. Az utóbbi időben alig volt olyan esztendő, hogy Nagyvárad város vezetősége, így kánikula idején, ne okozott volna egy kis kellemetlenséget a város fürdőző közönségének. Hol itt nem volt szabad fürdőni, — hol ott, hol ez volt a baj, hol az, de a város mindig talált ki valamit, amivel meg tudta zavarni azokat, akik nem a városi Strand szűk medencéjében, hanem a szabad Körös hús vizében és árnyékos partjain kerestek enyhülést a nagy forróságban.

Ezen a nyáron megint a Szilvásban és a gátaknál való fürdőzés ügyét vette elő a város. Előbb csak fenyegető rendszabályokat helyeztek kilátásba azok ellen, akik itt merészelnek fürdeni, most azután: mivel a falragaszok és a sajtó útján közölt rendszabályok nem retentették el a Szilvásból és a gátaktól a fürdőzőket, rendőrszöveget állítottak azokra az utcákra, amelyek a gátakhoz és a Szilvásba vezetnek és mindazokat, akik fürdőni akarnak menni, udvariasan visszatessékelik. Aki azután mégis kijátsza a rend éber órét és titkos utakon a Körös hajjai közé merészkedik, hát azt egy másik rendőr tessékeli ki a hús hullámok közül. Kimondotta a város, hogy csak a velencei vasúti híd és a Szaroveszky-utcai híd között szabad fürdőni és ezzel, úgy gondolják, a kérdést mindenki megelégedésére megoldották.

Sajnos, ez téves felfogás, mert amint már többször leírtuk: addig, amíg a város nem gondoskodik a szerény keresetű adófizető polgárság lehetőségének megfelelő nagy népfürdőről, addig nem lehet drákói szabályrendeletekkel zavarni a nyári fürdőzőket.

Az a hely, amelyet a város a fürdőzők rendelkezésére bocsájtot, bizony nem valami alkalmas a strandolásra. Az egyik oldalon a hatalmas velencei part emelkedik, míg a másik oldalt zöldségkertek és bekerített magántulajdonban levő telkek foglalják el. A Körös vize itt sekély, a folyó alja hatalmas kövekkel van tele, az öltözködés a lehető legkörülményesebb...

... Ezzel szemben a Szilvásban és a gátaknál, ha szerény kabínokban is, de nem az egész város szemellettára kell öltözködni, a víz alja homokos, a part alkalmatlan akár a napozásra, akár a hűsölésre, frissítőt, csónakot lehet kapni a közelben — és ami talán a legfontosabb indok: a város közönsége nagyon megszokta az esztendő hosszú sora alatt ezeket a helyeket. Van sekélyebb víz a gyermek számára, mélyebb az úszóknak. Eppen ideális hely volna egy nagy népfürdő építésére.

Egyébként egészen furcsa az a jogi helyzet, amely a rendőrök megjelenése következtében állott elő. A rendőrök ugyanis egy közúton tiltották meg a közlekedést, másrészt dr Dancea Miklós ügyvéd, aki a Szilvásban túli körös-parti földszáv tulajdonosa, semmiféle hivatalos értesítést sem kapott a várostól. Már pedig az ő területén a közlekedést csak ő tilthatja meg és azt lát vendégül a maga tulajdonán, akit akar.

Ez most a helyzet a szabadfürdő ügyében. Nem hisszük, hogy a városvezetőség továbbra is fenntartaná a gátaknál életbeléptetett tilalmat és reméljük, hogy bármilyen is lesz a megoldás, az első szempont, amit figyelembe vesznek, a nagyközönség érdeke és kívánsága lesz.

(-laky.)

Müller Lajos S. J. művei:

Müller: Szent bilincsek	55 lei
„ Szeresétek egymást	33 „
„ A kereszt iskolája	90 „
„ A kereszt diadala	144 „
„ Harmatozottak egek	130 „
„ Jertek, imádjuk	42 „
„ Legyetek tőkéletesek (II. k.)	35 „
„ Ima és hivatás	15 „

KORDA R. T. KIADÁSA

RÁDIÓ

VASÁRNAP, JULIUS 16.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 10 Istentisztelet közvetítése. Majd: egyházi ének és felolvasás gramofonlemezek. 12 Gramofonlemezek közvetítése. 13.05 Déli hangverseny adása. 18.17 Hanglemez műsor közvetítés. 19.15 Tánccselemlések adása. 19.58 Sporthíreknek közvetítése. 20 Előadás. 21 Szórakoztató hangverseny közvetítése. 22 Hírek. 22.15 Románok. 22.30 Tánccselemlések. 23 Hírek. 23.40 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.30 Gramofon. 1.05 Hírek.

Budapest I. 9. Hanglemez. 9.45 Hírek. 10 Görög katolikus istentisztelet. A szentbeszédet Balogh Bálint mondja. 11 Református istentisztelet. Prédikál dr Ravasz László. 12 Egyházi népének és szentbeszéd a Jézus Szíve templomból. A szentbeszédet P. Omerovich Tamás S. J. mondja. 13.20 Pontos időjelzés. 13.30 Operaházi zenekar. 14.10 Nyírő József városképe. 15 Hanglemez. 16 Gazdáknak. 16.45 Tánccselemlések. 17.30 „Óregék és fiatalok”. Előadás. 18 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.10 Előadás hanglemezekkel. 18.50 Cigányzene. 19.40 Gárdonyi Geza elbeszélése. 20.15 Hírek. 20.25 „A ballerina”. Operett. 22.40 Hírek. 23.05 Zongoraszámkok. 23.40 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24 Cigányzene. 1.05 Hírek.

HÉTFŐ, JULIUS 17.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, víz-állásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19.17 Szórakoztató hangverseny. 21.15 Gramofonlemez. 22.35 Tánccselemlések közvetítése. 23 Hírek. 23.15 Hangverseny közvetítése. 23.45 Híreknek közvetítése külföldre német, francia és olasz nyelveken. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna, hírek és gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangzó. 13.10 Enekszámok. 13.40 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Cigányzene. 15.30 Hírek. 16 Arfolyamhírek. 17.15 Diákféltára. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Hírek szlovák és magyar-országi nyelven. 18.10 Tánccselemlések. 18.15 Vita. 19.20 Rendőrzene. 20.15 Hírek. 20.25 „Költő szülők, költő fiúk”. Előadás. 20.55 Operaházi zenekar. 22.10 Közvetítés a szegedi Dóm-térről. 22.40 Hírek. 23 Cigányzene. 23.40 Hírek német és olasz, angol és francia nyelven. 24 Hanglemez. 1.05 Hírek.

KEDD, JULIUS 18.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, víz-állásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19.17 Szimfonikus táncok. 20.20 Szerzői est. 22 Hírek. 22.15 Románok. 22.40 Tánccselemlések. 23 Hírek. 23.15 Hangverseny. Majd: Híreknek közvetítése külföldre német és francia nyelveken. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna, hírek és gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangzó. 13.10 Állástalan Zenészek Szimfonikus Zenekara. 13.40 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Lemezek. 15.30 Hírek. 16 Arfolyamhírek. 17.15 Mese. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Hírek szlovák és magyar-országi nyelven. 18.10 „Faluberendezés, faluesztétika”. Felolvasás. 18.40 Magyar nóták. 19.50 „A régi szent-si hangszerek között”. 20.15 Hírek. 20.25 Zongoragordonka szonáta. 21 Vidám zenés hangjáték. 22.40 Hírek. 23 Az 1. honvédegyalozred zenekara. 23.40 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24 Cigányzene. 1.05 Hírek.

SZERDA, JULIUS 19.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, víz-állásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19.17 Gramofonlemez. 20 Szórakoztató hangverseny adása. 21 Szimfonikus hangverseny közvetítése. 22.15 Tánccselemlések. 23.15 Hangversenynek közvetítése. Majd: híreknek közvetítése külföldre német, francia és olasz nyelveken. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna, hírek és gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangzó. 13.10 Cigányzene. 13.40 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Országos Postászenekar. 15.30 Hírek. 16 Arfolyamhírek. 17.15 Diákféltára. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Hírek szlovák és magyar-országi nyelven. 18.10 Előadás a hadvezetéséről. 18.40 Schraunmel-dalok. 19.10 „Elsüllyedt búvárhajók mentése”. Előadás. 19.40 Zenekar. 20.15 Hírek. 20.50 Eszpe-

rantónyelvre lefordított előadás. 21.10 Operett-részletek a régi Népszínház műsorából. 22.40 Hírek. 23 Mozart: B-dur zongora-hegedű szonáta. 23.25 Cigányzene. 23.40 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.30 Gramofon. 1.05 Hírek.

CSÜTÖRTÖK, JULIUS 20.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, víz-állásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19.17 Hangverseny. 20.15 Gramofonlemez. 21 Román dalok és táncok. 22.15 Tánccselemlések. 23 Román zene. Majd: Híreknek közvetítése külföldre német és francia nyelveken. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna, hírek és gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangzó. 13.10 Enekszámok. 13.40 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Szalonzene. 15.30 Hírek. 16 Arfolyamhírek. 17.15 Háztartási tanácsadó. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Hírek szlovák és magyar-országi nyelven. 18.10 Előadás magyar mecénásokról. 18.40 Cigányzene. 19.50 Ipari légtalálom. 20.15 Hírek. 20.25 A 2. honvédegyalozred zenekara. 20.40 Kültügyi negyedóra. 21.10 „A diadalmas ásó”. Hangjáték. 22.40 Hírek. 23 Hanglemez. 23.40 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24 Cigányzene.

PÉNTEK, JULIUS 21.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, víz-állásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19.17 Angol zene adása gramofonlemezek. 20.35 Gramofonlemez közvetítése. 20.55 Carmen: Bíz című operájának közvetítése. Az opera szünetében: Hírek adása. Majd: Híreknek közvetítése külföldre német és francia nyelveken. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna, hírek és gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangzó. 13.10 Szalonzene. 13.40 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Cigányzene. 15.30 Hírek. 16 Arfolyamhírek. 17.15 Diákféltára. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Hírek szlovák és magyar-országi nyelven. 18.10 II. regészceport. 18.35 Magyar-országi nyelvű előadás. 19 Jazz-dalok. 19.50 „A kis kadét”. Felolvasás. 20.15 Hírek. 20.25 Az én rádióműsorom. 21.25 Sport. 21.55 A Dunántul a magyar költészetben. 22.10 Orgonaszámok. 22.40 Hírek. 23 Tánccselemlések. 23.40 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24 Cigányzene. 1.05 Hírek.

SZOMBAT, JULIUS 22.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, víz-állásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonle-

mezek. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19.15 Gramofonlemez műsor közvetítése. Majd a gramofonlemez műsor szünetében: Hírek adása. Hírek után körülbelül 20.15 A Gramofonlemez műsor folytatása. 21.15 Románok. 21.35 Szórakoztató hangverseny közvetítése. 23.15 Hangverseny. 23.45 Híreknek közvetítése külföldre francia és angol nyelven.

Budapest I. 7.45 Torna, hírek és gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangzó. 13.10 Az 1. honvédegyalozred zenekara. 13.40 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Hanglemez. 15.30 Hírek. 16 Arfolyamhírek. 17.20 Mese. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Hírek szlovák és magyar-országi nyelven. 18.10 Zongoraszámkok. 18.40 A rádió postája. 19.10 Hanglemez. 19.50 „Aki a Falu részét”-t írta. Előadás. 20.15 Hírek. 20.25 Rajkó zenekar. 21.15 „Hivatlan vendég”. Hangjáték. 22.40 Hírek. 23 Hangfelvétel. 23.40 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24 Lemezek. 1.05 Hírek.

SPORT

Nagyenyed legrégebb magyar sportegyesülete fennállásának negyedszázados évfordulóját ünnepli

Nagyenyedről jelentik: A Nagyenyed Testgyakorlók Köre, az NTK vasárnap, 1939 július hó 16-án ünnepli fennállásának 25 éves jubileumát. A magyar sportegyesület negyedszázados működésén át mindig hivatása magaslatán állott és vezérelve az volt, hogy ép testben és ép lélekben nevelje a magyar ifjúságot a társadalom számára.

Az egyesület fennállásának 25 éves fordulóját nagyszabású ünnepségekkel üli meg. Az ünnepségek iránt úgy Nagyenyeden, mint vidéken, a testvéregyesületek és más sportegyesületek, valamint az NTK régi barátai körében nagy érdeklődés nyilvánul meg, úgy hogy előreláthatólag az NTK jubileumj ünnepsége az erdélyi magyar eportélet találkozója lesz. Vasárnap délelőtti jubiláris díszközgyűlés és zárszóavató lesz az Iparos Önképzőkör dísztermében, míg délután — változatos és érdekes számokból összeállított sportünnepélyt rendeznek az NTK sporttelepén. Az ünnepséget reggelig tartó táncmulatsággal fejezik be.

A nagyváradai mozgóképszínházak műsora:

APOLLÓ mozgóban kettős műsor: 1. CSINTALAN ASSZONYOK. 2. A HALÁL KÜLDÖNCE. DORIAN: A BALGA SZÜZ. CORSO: ASSZONYOK A RÁCS MÖGÖTT.

Aptékhirdetések

Advertisement for real estate and services. Includes sections for 'Lakás' (apartment), 'Adás-vétel' (buy/sell), 'Kiadó' (rental), and 'Eladó' (for sale) with various property descriptions and prices.

Advertisement for various services and goods. Includes sections for 'Allást nyec' (car repair), 'Masamódnót' (clothing), 'Női konfekció' (women's clothing), 'Allást keces' (car repair), 'Üzletház' (business house), and 'Különféle' (miscellaneous).

LEGUJABB

Cvetkovics jugoszláv miniszterelnök és Macsek horvát vezér találkozója Rohics-fürdőn

Elkészült a szerb-horvát megegyezés szövege

Belgrádból jelentik: Cvetkovics jugoszláv miniszterelnök csütörtökön újra találkozott Macsek horvát parasztpárti vezérrel, Rohics-fürdőn. A találkozás után a miniszterelnök Bledben Koroseccel és Kulenovic mohamedán vezérrel folyt-

tott megbeszélést.

Belgrádi hírek szerint a csütörtöki tanácskozáson végleges formába öntötték a szerb-horvát megegyezés szövegét és azt még Pál régensherceg elutazása előtt nyilvánosságra hozzák.

Letartóztatták a „Temps” és a „Figaro” című francia nemzeti irányú lapok egy-egy alkalmazottját külföldi zsoldban állás gyanúja miatt

Párizsból jelentik: A párizsi katonai hatóságok külföldi propaganda gyanúja miatt letartóztatták a Temps félhivatalos francia lap Auber nevű munkatársát és a konzervatív Figaro hírdetési osztályának Porier nevű alkalmazottját. Mindkét lap röviden közli, hogy nem volt tudomása a gyanúsítottaknak szer-

kesztőségi, illetve hírdetési osztályon kívüli tevékenységéről. A katonai ügyészség szerint a letartóztatottak az állam biztonsága ellen irányuló tevékenységet folytattak és külföldi pénzt fogadtak el. Néhány lap azt írja, hogy a két letartóztatott beismerő vallomást tett.

A palesztinai zsidó bevándorlás új szabályozása

Jövő év márciusáig nem engednek bevándorlást, 1944-ig 75 ezer zsidó kap beköltözési engedélyt

Londonból jelentik: Mac Donald gyarmatiügyi miniszter az alsóházban kijelentette, hogy 1944. április 1-ig 75 ezer zsidónak ad bevándorlási engedélyt Palesztinába. Ezt azzal indokolta, hogy elő akarja segíteni a középeurópai zsidó menekültek letelepedését. Ujabbban azonban szervezett kísérletek folytak a bevándorlási rendelkezések kiját-

zására és jogosulatlan kivándorlók becsempészésére. Ezek túlnyomó része lengyel és román zsidó s becsempészésük éppen a menekültek megsegítését célzó törekvések sikerét fenyegeti. Mivel a Palesztinában maradt, jogosulatlan kivándorlók száma igen magas, ezért a Palesztinába való bevándorlást 1940. március elsejéig felfüggesztette.

A szovjet Törökországban nem akar helyet adni az angol befolyásnak

Ankarának választania kell Moszkva és London között

Szófiából jelentik: A Zora című bolgár lap a török-szovjet viszonyról foglalkozva megállapítja, hogy Anglia pillanatnyi erős befolyása Ankarában Moszkva rovására megy, mely eddig Törökország-

ban első szerepet játszott. A Szovjet azonban nem tűri, hogy harmadik hatalomnak bejárása legyen a török kikötőkbe és tengerszorosokba. Ankarának tehát választania kell Moszkva, vagy London között. A lap abban látja a moszkvai tárgyalások sikertelenségének fő okát, hogy Anglia erős versenytársa Törökországban a Szovjetnek.

Kállay Miklós: Báthory István

Balanyi György bevezető tanulmányával, térképpel, műmellékletekkel. — Ara füzve 247 Lei, kötve 342 Lei.

Báthory István életének megoldására csak Kállay Miklós vállalkozhatott, ki Jókaira emlékeztető gazdag aradasu fantáziájával hiánytalanul átéli Báthory gazdag és szövevényes életének minden meglepő, új fordulatát. Olyan történelmi film pereg le előttünk, melynek minden jelenete új értékkel és felismeréssel gazdagítja a mai nemzedék életét.

Dante kiadás.

Olasz rosszalás Törökország ellen az alexandrettei szandzsák miatt

Rómából jelentik: A Messaggero szerint a szíriai események az emberi jogok alapelveinek példa nélkül álló megsértését és a versaillesi szerződés, valamint a mandátum jellegét meghatározó egyezmény megsértését jelentik. A san-remoi egyezmény alapján Olaszország jogosan követelheti a mandátum-jogoknak a megállapított keretek közötti gyakorlását. A Popolo di Roma szerint a nemzetközi jogok Franciaország részéről történt megsértése Anglia érdekeit szolgálja, mely Törökországgal kötött megállapodása alapján Alexandrettet angol flotta-bázissá akarja átalakítani. Törökország nagy hibát követett el. — fejezi be a lap, — amikor elfogadott elvan ajándékot, mely vizsály felidézésének kockázatával jár.

Anglia kiviteli hitelkezesseget kínál Bulgáriának és Jugoszláviának

Londonból jelentik: A Financial Times szerint az angol kormány nemsokára újból felemeli a kiviteli hitelkezesseg legfelsőbb határát, hogy más délkelet-európai államoknak is segítséget nyújthasson. Ebből a tervből Bulgária és Jugoszlávia sincs kizárva, de előbb mindkét országnak bizonyos feltételeket kellene teljesítenie.

Franco tábornok Berlinben, Mussolini Spanyolországban

Madridból jelentik: Franco tábornok római látogatása után Berlinbe is ellátogat. Hitler német birodalmi vezérhez. Mussolini, hír szerint, kijelentette, hogy ha Franco látogatást tesz Rómában, ő is örömmel viszonyozza ezt a látogatást. Eszerint őszre Spanyolországba várják Mussolinit.

A kladnoi kerületben enyhültek a rendőri intézkedések

Prágából jelentik: A kladnoi kerület német rendőrfőnöke visszavonta az incidens után hozott korlátozó intézkedéseket. Az éttermek este 8 óráig tarthatnak nyitva és a mozgóképszínházakat is megnyitják.

Legutóbbi értesülések szerint a letartóztatott 1800 ember közül még 800 van börtönben. Egyesek, mint a polgármester is, Dachauban vannak.

Forradalmi szervezet a szlovákiai ifjuság körében

Pozsonyból jelentik: A rendőrség felfedezte a szlovák forradalmi ifjuság központját. Ezek kormányellenes röpiratokat terjesztettek és titkos összejöveteleket tartottak. Húsz diákot letartóztattak.

Itt írjuk meg, hogy a régi rendszernek mintegy háromszáz politikusát megvesztegetéssel vádolták meg. Ezek között van Hodzsa, volt miniszterelnök is, továbbá több cseh nemzeti szocialista és szociáldemokrata képviselő és szenátor.

Iahya pasa, Egyiptom külügyminisztere európai útján Belgrádba érkezett, ahol a pályaudvaron Cincár-Markovics külügyminiszter ünnepes keretek között fogadta.